

ВИСОЧИН Ірина,

д. е. н., професор, професор кафедри
економіки та фінансів підприємства
Державного торговельно-економічного
університету
вул. Кіото, 19, м. Київ, 02156, Україна
i.vysochyn@knu.edu.ua

VYSOCHYN Iryna,

Doctor of Sciences (Economics), Professor,
Professor at the Department of Economics
and Business Finance
State University of Trade and Economics
19, Kyoto St., Kyiv, 02156, Ukraine
ORCID: 0000-0002-1738-8553

ЖУК Олена,

к. е. н., доцент, доцент кафедри
економіки та фінансів підприємства
Державного торговельно-економічного
університету
вул. Кіото, 19, м. Київ, 02156, Україна
o.zhuk@knu.edu.ua

ZHUK Olena,

PhD (Economics), Associate Professor,
Associate Professor at the Department
of Economics and Business Finance
State University of Trade and Economics
19, Kyoto St., Kyiv, 02156, Ukraine
ORCID: 0000-0002-9016-1232

ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ В ЦИФРОВИЙ ГЛОБАЛЬНИЙ ПРОСТІР

Цифровізація продовжує відігравати ключову роль у забезпеченні економічного зростання та сталого розвитку в сучасному світі. Для України вона є не лише важливим елементом внутрішнього розвитку, але й невіддільною складовою її інтеграції в європейський цифровий простір. Досягнення відповідності критеріям повноправного членства в ЄС потребує адаптації національних стандартів до європейських, що створює виклики у збереженні національних пріоритетів. Водночас це сприяє модернізації економіки та підготовці країни до участі в єдиному цифровому ринку ЄС, включно з гармонізацією нормативно-правової бази та інтеграцією в інноваційні процеси. В основу дослідження покладена гіпотеза, що цифровізація є ключовим чинником повосенного відновлення України, забезпечуючи ефективне управління ресурсами, стимулювання економічного зростання через інновації, модернізацію ключових секторів економіки, прискорення інтеграції в Єдиний цифровий ринок ЄС і створення стійкої національної економіки. Використано комплексні методи аналізу, зокрема систематизацію, порівняльно-статистичний аналіз та графічне представлення даних. Теоретичну базу становлять сучасні концепції цифрової трансформації, результати попередніх досліджень, а також дані, надані Європейською комісією, Євростатом та іншими авторитетними джерелами. Завдяки цифровізації Україна отримує можливість прискорити економічне відновлення, зміцнити свої позиції на міжнародній арені та інтегруватися в європейський цифровий простір, одночасно зберігаючи національні інтереси і посилюючи конкурентоспроможність своєї економіки.

UKRAINE'S INTEGRATION INTO THE DIGITAL GLOBAL SPACE

Digitalisation continues to play a key role in ensuring economic growth and sustainable development in the modern world. For Ukraine, digitalisation is not only an important element of domestic development, but also an integral part of its integration into the European digital space. Achieving compliance with the criteria for full EU membership requires the adaptation of national standards to European ones, which creates challenges in maintaining national priorities. At the same time, it contributes to the modernisation of the economy and prepares the country for participation in the EU's Digital Single Market, including the harmonisation of the regulatory framework and integration into innovation processes. The research is based on the hypothesis that digitalisation is a key factor in Ukraine's post-war recovery, ensuring efficient resource management, stimulating economic growth through innovation, modernization of key sectors of the economy, accelerating integration into the EU's Digital Single Market, and creating a sustainable national economy. The research uses comprehensive methods of analysis, including systematisation, comparative statistical analysis and graphical presentation of data. The theoretical part is based on modern concepts of digital transformation, the results of previous studies, as well as data provided by the European Commission, Eurostat and other authoritative sources. Digitalisation provides Ukraine with an opportunity to accelerate its economic recovery, strengthen its position in the international arena and integrate into the European digital space, while safeguarding national interests and enhancing the competitiveness of its economy.

Ключові слова: цифровізація, цифрова економіка, цифрова трансформація, євроінтеграція, цифровий ринок ЄС, повоєнне відновлення, цифрова солідарність, цифровий суверенітет, збалансований цифровий розвиток, стратегія, секторальна цифровізація, міждисциплінарний вимір.

Keywords: digitalization, digital economy, digital transformation, EU integration, EU digital market, post-war recovery, digital solidarity, digital sovereignty, balanced digital development, strategy, sectoral digitalization, interdisciplinary dimension.

JEL Classification: F15, F29, F41.

Вступ

У 2022 р. Україна отримала статус кандидата на членство в ЄС, що стало важливим стимулом для поглиблення цифрової трансформації країни. В останнє десятиліття розвиток цифрової економіки є одним із пріоритетних завдань, яке Україна поступово вирішує. Інтенсивне впровадження цифрових технологій у рамках чергової хвилі науково-технічної революції перетворило їх на органічну складову практично всіх сфер життя людини і суспільства. Така трансформація була позначена терміном "диджиталізація" ("цифровізація") і передбачає перехід до цифрової економіки.

Сьогодні Україна переживає безпрецедентний період викликів, пов'язаних із військовою агресією, яка завдала значної шкоди через руйнування інфраструктури, втрату виробничих потужностей і поглиблення економічної кризи. В цих умовах цифрові технології стали критично важливими для збереження функціональності державного управління, бізнесу та соціальної сфери. Цифрова трансформація не лише забезпечує поточну стійкість української економіки в умовах війни, але й формує підґрунтя для її довгострокового розвитку, вона стає основою для модернізації економіки, підвищення її ефективності та інтеграції у європейський цифровий простір. В умовах сучасної економіки воєнного стану та повоєнного відновлення слід орієнтуватися на сценарій форсованої цифровізації, тобто такий, за якого цифрові інструменти є ключовими у формуванні валового внутрішнього продукту. Отже, орієнтація на цифрове залучення сприяє посиленню спроможності України долати кризи, розвивати інновації та зміцнювати співпрацю з Європейським Союзом.

Дослідження процесів цифровізації зазнало значної еволюції від моменту свого формування до сьогодення, що відображає фундаментальні трансформації у технологічному, економічному та соціальному середовищах. Аналіз і систематизація ключових етапів розвитку цього феномена, заснована на вивченні наукових публікацій і дослідницьких робіт, які з'являлися у різні часові періоди, досі є предметом широкої уваги в академічних студіях останніх років (Verhoef et al., 2021; Lozić et al., 2024; Галушак та ін., 2023; Соломаха & Голівець, 2024; Шевцова, 2024).

Узагальнена нижче етапізація розвитку цифровізації ґрунтується на результатах аналізу наукових досліджень та узагальненні практичного досвіду, що інтегрує як глобальні тенденції, так і особливості цифрових трансформацій у Європейському Союзі та Україні. Вона відображає поступальний перехід від автоматизації та комп'ютеризації до цифрової трансформації та впровадження інноваційних технологій,

які формують сучасну цифрову економіку. Такий підхід дозволяє оцінити динаміку цифровізації з погляду її впливу на ключові сектори, виокремлюючи при цьому загальні закономірності та національні особливості цього процесу.

Перший етап (1970–1990-ті роки) пов'язаний із формулюванням базових концепцій цифровізації. Спочатку цей процес у країнах Європейського Союзу та Україні в основному асоціювався з автоматизацією та комп'ютеризацією. Ще з 1970-х років у країнах ЄС з'явилися перші наукові праці, присвячені застосуванню комп'ютерних технологій у бізнесі, управлінні та виробничих процесах. Водночас в Україні ці тенденції розвивалися під впливом радянських технологічних практик, що суттєво обмежувало доступ до сучасних наукових і технічних досягнень. Попри зростання інтересу до інформаційних технологій, термін "цифровізація" у цей період ще не набув широкого вжитку. Політична ізоляція та обмеженість технологічної бази суттєво стримували розвиток цифрових технологій у країні.

Другий етап (1990-ті – початок 2000-х років) ознаменувався інформатизацією та активним поширенням інтернету. У країнах ЄС цей період характеризується активізацією досліджень, спрямованих на інтеграцію цифрових технологій у бізнес-процеси і систему управління. Саме тоді формується термін "цифрові технології", а в науковій літературі з'являються публікації, присвячені електронній комерції, інформатизації адміністративних процесів та питанням зберігання даних. Натомість в Україні введення інформаційних технологій у цей час мало переважно несистемний характер. Розвиток інтернету відбувався здебільшого у великих містах, а більшість цифрових ініціатив реалізовувалася на рівні приватного сектору. Водночас саме в цей період в Україні почали проводити перші дослідження у сфері цифрових технологій.

Третій етап (2000-ні – середина 2010-х років) позначений переходом до цифрової трансформації. З початку 2000-х років у країнах ЄС цифровізація стала однією з ключових складових економічного розвитку. З'являються хмарні обчислення, штучний інтелект, великі дані та мобільні сервіси, які повністю змінюють структури бізнесу. Академічна спільнота зосереджує увагу на таких аспектах, як цифрова трансформація підприємств, трансформація бізнес-моделей та автоматизація виробничих процесів. В Україні цей процес також нарощує динаміку, однак стикається з численними проблемами, як-от застаріла інфраструктура та недостатнє фінансування. У цей період починають реалізовуватися державні ініціативи, спрямовані на розвиток електронного урядування, які знаходять своє відображення в наукових працях.

Четвертий етап (середина 2010-х – 2022-й роки) ознаменувався інтеграцією сучасних технологій і розширенням цифровізації в умовах глобальних та регіональних викликів. У країнах ЄС цей період характеризується активним впровадженням цифрових інновацій у різні сфери життя, включно з розвитком мереж 5G, штучного інтелекту, блокчейну

та автоматизації. Значна увага приділяється аналізу соціальних і етичних аспектів цифровізації, таких як захист персональних даних і подолання цифрового розриву. В Україні після 2014 р. цифровізація набула стратегічного значення через військові загрози. Дослідники зосереджуються на питаннях кібербезпеки, цифрової стійкості та впровадження електронного врядування. Державні ініціативи, наприклад проєкт "Дія", пришвидшують впровадження нових цифрових сервісів, що аналізуються науковцями у контексті підвищення ефективності управління та зміцнення соціальної згуртованості.

П'ятий етап (2022 рік – дотепер) став періодом постпандемічної цифровізації та подолання нових викликів воєнного часу. Пандемія COVID-19 значно прискорила процеси цифровізації в країнах ЄС, стимулюючи розвиток дистанційної роботи, онлайн-освіти та цифрових бізнес-платформ. Наукові дослідження все більше зосереджуються на питаннях цифрової стійкості та нормативного регулювання нових технологій. В Україні з 2022 р. цифровізація перетворилася на ключовий елемент забезпечення національної безпеки й економічного відновлення. Пріоритетами стають розвиток кібербезпеки, мобільних технологій, цифрових платіжних систем і технологій блокчейну. Академічні публікації наголошують на ролі цифрових інструментів у військовій сфері, їхньому впливі на підтримку економічної стабільності та покращення міжнародної комунікації. Волонтерські ініціативи разом із державними цифровими проєктами стали важливими платформами для мобілізації ресурсів і підтримки населення в умовах війни.

З початку масштабного вторгнення росії в Україну суттєво зросла активність досліджень у сфері цифровізації в умовах воєнного стану. Водночас фахівці зосереджуються на розробці стратегій для повоєнного відновлення країни, використовуючи потенціал новітніх технологій. Дослідники наголошують, що військові дії на значній території України приводять до поглиблення цифрової трансформації суспільства (Мураховська та ін., 2022). Перспективи цифровізації економіки України в умовах воєнного стану досліджено Пічкуровою (2023), яка вважає, що цифрові технології мають значний потенціал для відновлення національної економіки та прискорення економічного розвитку, оскільки здатні сприяти переходу від використання матеріальних до інформаційних ресурсів, скороченню витрат виробництва, створенню нових технологічних продуктів та виведенню їх на світовий ринок, підвищенню рівня конкурентоспроможності країни тощо. Ролі цифрових технологій у відновленні економічного потенціалу України після неспровокованої російської військової агресії проти неї присвячено дослідження Череп та Сарбей (2023), на основі результатів якого автори констатують, що цифровізація виступає не лише як технологічний тренд, але і як ключовий інструмент у відбудові економіки України після війни. Окрему увагу науковці приділяють обґрунтуванню пріоритетності цифровізації держави в умовах війни, що надасть

переваги для підтримки функціонування системи публічного управління як в умовах кризи, так і в повоєнний період відновлення (Трещов & Наумик, 2023), а також цифровому розвитку регіонів України в умовах війни та в післявоєнний період (Іванова, 2023).

Другим потужним напрямом досліджень науковців як у довоєнний період, так і сьогодні є цифрова трансформація в умовах євроінтеграції України. Так, починаючи з 2022 р. ключові аспекти цифровізації економіки України за євроінтеграційних процесів висвітлювалися в багатьох працях (Шлайфер & Тодошук, 2022; Андрощук, 2023; Белова та ін., 2023; Башлай & Яремко, 2023; Іванцов, 2024; Дашко & Михайличенко, 2024).

Аналіз наукової літератури з питань цифровізації свідчить про те, що цей процес є глобальним трендом, який докорінно змінює різні аспекти економіки та суспільного життя. Дослідження цифровізації у країнах Європейського Союзу та Україні виявляє певні відмінності в підходах і динаміці цього процесу. Зокрема, у країнах ЄС цифровізація протягом тривалого часу була системним і стратегічно спланованим процесом, орієнтованим на розвиток технологій та створення регуляторної бази для забезпечення їх ефективного впровадження. Водночас в Україні ця сфера часто характеризувалася реактивним підходом, що пояснюється необхідністю адаптації до умов перехідної економіки пострадянського періоду та вирішенням таких проблем, як забезпечення кібербезпеки в умовах війни. Однак Україна демонструє високу гнучкість та інноваційний потенціал у впровадженні цифрових технологій. Ці особливості стали ключовими факторами її стійкості та подальшого розвитку в контексті глобалізованого цифрового світу.

Попри значний науковий інтерес до цифровізації як інструменту післявоєнного відновлення України та її євроінтеграції, недостатньо дослідженим залишається питання синтезу цих двох процесів у вигляді комплексного підходу, що поєднує цифровізацію як фактор економічного, соціального та інституційного відновлення України з її адаптацією до стандартів ЄС та інтеграцією в Єдиний цифровий ринок. Відсутність системного аналізу взаємозв'язку між цифровими реформами в Україні та їх відповідністю європейським вимогам, а також оцінка потенційних ризиків і викликів цього процесу зумовлюють необхідність поглиблених досліджень, спрямованих на розробку комплексної стратегії цифрового розвитку в контексті післявоєнного відновлення та євроінтеграції.

Метою статті є обґрунтування значення цифрових технологій як ключового чинника подолання викликів воєнного часу, важливого інструменту комплексного відновлення та модернізації секторів економіки України в післявоєнний період, а також засобу стимулювання інноваційного розвитку, підвищення ефективності державного управління та створення можливостей для інтеграції України в єдиний цифровий ринок Європейського Союзу.

Застосовано комплексний підхід до аналізу, що містить систематизацію, порівняльно-статистичний аналіз і графічне відображення

даних. Теоретичну основу дослідження становлять сучасні концепції цифрової трансформації, напрацювання попередніх досліджень, а також статистичні дані, отримані з авторитетних джерел, таких як Євростат та інші міжнародні організації. Системний аналіз використовується для вивчення поняття цифровізації, її впливу на розвиток цифрової економіки України та інтеграції в єдиний цифровий ринок ЄС. Завдяки синтезу отриманих даних зроблено висновки, які визначають причинно-наслідкові зв'язки між цифровізацією і трансформацією економіки України в умовах її повоєнного відновлення та євроінтеграції.

В основу дослідження покладена гіпотеза, що цифровізація є ключовим чинником повоєнного відновлення України, забезпечуючи ефективне управління ресурсами, стимулювання економічного зростання через інновації, модернізацію ключових секторів економіки, прискорення інтеграції в Єдиний цифровий ринок ЄС і створення стійкої національної економіки. Ця гіпотеза базується на низці основних припущень. По-перше, цифрові технології сприяють оптимізації управління державними процесами, у т. ч. через впровадження цифрових послуг та платформ на зразок "Дія". По-друге, розвиток стартап-екосистеми та інновацій активізує економічне зростання шляхом залучення інвестицій, створення нових робочих місць та збільшення частки ІТ-сектору в структурі валового внутрішнього продукту. По-третє, цифрова інфраструктура сприяє модернізації економічних секторів, забезпечує соціально-економічну інтеграцію населення, розширює доступність послуг і підвищує ефективність управління, зокрема на місцевому рівні. Крім того, інтеграція України у програми цифрового розвитку Європейського Союзу, як-от "Цифрова Європа", поглиблює співпрацю з ЄС у сфері цифрової економіки, кібербезпеки та інноваційного розвитку. Не менш важливим є те, що цифрові технології підвищують рівень стійкості держави до зовнішніх загроз, таких як кібератаки та поширення дезінформації.

Дослідження цієї гіпотези передбачає багатогранний аналіз, який включає вивчення особливостей процесу цифровізації за секторами економіки, оцінку поточного стану цифрової трансформації в Україні, аналіз досвіду цифровізації європейських країн, а також визначення ключових аспектів цифрового розвитку України в контексті післявоєнного відновлення та інтеграції в ЄС. Такий підхід зумовив структуру основної частини статті, яка поділена на чотири тематичні розділи.

1. Секторальна цифровізація у міждисциплінарному вимірі: сучасні тренди й напрями розвитку

Цифровізація є багатовимірним процесом, що поширюється на різні сфери суспільного життя, економіки, державного управління та науки. Міждисциплінарний аспект цифровізації досліджено, зокрема, у працях *Verhoef et al.* (2021); *Broekhuizen* (2021); *Paul et al.* (2024), а також *Evolution of Digital Transformation* (2025). Аналіз зазначених наукових публікацій і тих, що були розглянуті у вступній частині статті, дає змогу

узагальнити основні підходи до дослідження цифровізації, кожен з яких характеризується власною специфікою й об'єктом вивчення: техніко-інфраструктурний, економічний, соціокультурний, екологічний, політико-правовий, управлінський, міжнародний та інноваційно-стратегічний аспекти.

Техніко-інфраструктурний підхід охоплює процеси розвитку цифрових технологій, таких як штучний інтелект, Інтернет речей, блокчейн, хмарні обчислення, а також вдосконалення цифрової інфраструктури, включно з комунікаційними мережами, дата-центрами та механізмами кібербезпеки. Основна увага цього підходу приділяється технічним аспектам цифровізації та їхньому впливу на соціальну й економічну сфери.

Економічний підхід розглядає цифровізацію як ключовий фактор економічної трансформації. Акцентується на розвитку цифрової економіки, електронної комерції, фінансових технологій і цифрових валют, а також оцінці впливу цифрових рішень на продуктивність праці, конкурентоспроможність підприємств і ефективність економічних процесів. Досліджуються також витрати на реалізацію цифрових ініціатив та їхній внесок у зростання національних і глобальних економік.

Соціально-гуманітарний підхід зосереджується на аналізі наслідків цифровізації для суспільства, культури, освіти, соціальної мобільності й комунікацій. Особлива увага приділяється викликам цифрової нерівності, трансформації трудових відносин, поширенню дистанційної зайнятості, розвитку цифрової освіти та зміні способів соціальної взаємодії в умовах цифрового середовища.

Екологічний підхід орієнтований на відповідність цифрових технологій принципам сталого розвитку. Зокрема, досліджується їхня роль у зниженні енергоспоживання, моніторингу стану довкілля за допомогою цифрових інструментів і впровадженні "зелених" технологій з метою екологічного балансу.

Політико-правовий підхід спрямований на вивчення правових аспектів цифрової трансформації. Він охоплює регулювання цифрової економіки, захист персональних даних, забезпечення цифрових прав і питання кібербезпеки. У цьому напрямі значна увага приділяється формуванню нормативно-правової бази для регулювання діяльності цифрових платформ, інтернет-простору та сервісів.

Управлінський підхід аналізує застосування цифрових технологій у сфері державного управління, організаційного менеджменту, розвитку електронного урядування, автоматизації управлінських процесів і створення концепцій "розумних міст". Особливий інтерес становить вплив цифровізації на ефективність публічного адміністрування та прозорість адміністративних процедур.

Міжнародний підхід орієнтований на дослідження глобальних тенденцій цифровізації, цифрової дипломатії, міжнародного регулювання роботи цифрових платформ і впливу зазначених технологій на міжнародну торгівлю й геополітичні процеси.

Інноваційно-стратегічний підхід розглядає цифровізацію у контексті довгострокового розвитку та генерації інновацій. У рамках цього напрямку акцент зроблено на стратегічному плануванні процесів цифрової трансформації, створенні нових бізнес-моделей у цифровому просторі й аналізі впливу сучасних цифрових трендів на формування конкурентних переваг у глобальній перспективі.

Систематизація підходів до дослідження цифровізації потребує використання ієрархічної класифікації, що забезпечує можливість аналізу цього явища з різних позицій. Поряд із рівневою класифікацією важливо акцентувати увагу на секторальному підході, який дає змогу оцінити вплив цифровізації на окремі галузі економіки (Pizhuk et al., 2022; Томарева-Патлахова & Семенов, 2023; Бондарчук, 2024). Узагальнення досвіду цифрової трансформації в різних секторах сприяє визначенню стратегічних напрямів розвитку цифрової економіки, що є основою для формування дієвої політики цифровізації в контексті глобальних і регіональних викликів. Освіта, фінансовий сектор, охорона здоров'я, торгівля, транспорт, промисловість, енергетика, агропромисловий комплекс, будівництво, туризм і медіа зазнають значних змін завдяки впровадженню цифрових інновацій. Основні тенденції, виклики та перспективи цифрової трансформації у зазначених галузях, з акцентом на міжнародний досвід та реалії України, розглянуто, зокрема, у таких публікаціях:

- освіта (Rosak-Szyrocka, 2024; Zolotarova & Merezko, 2022; Головня та ін., 2023; Віротченко, 2024; Сафонов & Коротун, 2024; Гуревич та ін., 2025);
- фінансовий сектор (Rus et al., 2022; Bontadini et al., 2024; Ayadi et al., 2025; Mandych et al., 2023; Zaika, 2025; c & Синиця, 2023; Ерастов & Лижечко, 2024);
- охорона здоров'я (Digital Decade, 2024, 02 July; Fonda et al., 2024; Majcherek et al., 2024; Помаза-Пономаренко & Ахмедова, 2024; Квітка, & Миргородська, 2024);
- торгівля (Kersan-Skabic, 2021; The EU's digital trade policy, 2024; Shevchenko et al., 2023; Гусєва та ін., 2023; Парасюк та ін., 2024);
- транспорт та логістика (Moldabekova et al., 2021; Burinskienė & Daškevič, 2024; Sardarabady & Durst, 2024; Птащенко & Сохацька, 2022; Штельмашук, 2024; Рибчук та ін., 2024);
- промисловість (Senna et al., 2023; Lastauskaite & Krusinskas, 2023; Корцеллі-Олейнічак & Казьмір, 2021; Островська & Островський, 2024);
- енергетика (Digitalisation of the energy system, 2024; Khadzhy-nova et al., 2024; Kwilinski et al., 2023; Домбровська, 2023; Кириленко та ін., 2023);
- сільське господарство (Doukas et al., 2022; The Digitalisation of the European Agricultural Sector, 2024; Bocean, 2024; Олійник, 2024; Юрчук & Кіпоренко, 2024);

- будівництво (*Digitalisation in the construction industry*, 2024; *Vararean-Cochisa & Crisan*, 2025; Косаревська & Левченко, 2023; Бондаренко & Калашнікова, 2024);
- туризм (*Leading examples of smart tourism*, 2023; *Alonso et al.*, 2024; *Mendieta-Aragon et al.*, 2025; Головчук та ін., 2023; Валінкевич & Шестакова, 2024; Нікітенко, 2024);
- медіа та комунікації (*Mutsunska et al.*, 2022; *Tomaz*, 2024; Бондарчук & Дуброва, 2022; Литвиненко, 2024).

Підсумовуючи зміст наведених вище публікацій, можна дійти висновку, що цифровізація у фінансовому секторі стимулює розвиток фінансових технологій (*FinTech*), сприяє поширенню мобільного банкінгу, криптовалют і автоматизації фінансових послуг. В освітній сфері вона охоплює дистанційне навчання та використання штучного інтелекту для персоналізації процесу навчання. У секторі охорони здоров'я впроваджуються такі технології, як телемедицина, електронні медичні записи й рішення на основі Інтернету речей (*IoT*) для моніторингу стану здоров'я. У галузі транспорту та логістики цифрові інновації використовуються для автоматизації процесів і розвитку автономного транспорту. В енергетичному секторі спостерігається розвиток інтелектуальних мереж (*Smart Grid*), цифровізація енергомереж і застосування штучного інтелекту для оптимізації використання енергетичних ресурсів.

Рівень проникнення цифрових технологій визначається такими чинниками, як технологічний розвиток, обсяги інвестицій, регуляторна політика та готовність суспільства до трансформацій. Найвищий рівень цифровізації спостерігається у фінансовій сфері, торгівлі, медіа, у сфері охорони здоров'я та транспорті. Водночас менший ступінь цифрового проникнення характерний для агропромислового комплексу, будівельної галузі та державного управління.

Основними бар'єрами на шляху поширення цифровізації є висока вартість технологій, необхідність модернізації інфраструктури, регуляторні обмеження та недостатній рівень цифрової грамотності населення. Незважаючи на ці перешкоди, цифровізація відкриває широкі перспективи для різних галузей. Зростає актуальність міжнародної співпраці у питаннях цифрового регулювання, забезпечення кібербезпеки та стандартизації технологій. Паралельно посилюється інтеграція цифровізації зі стратегіями сталого розвитку, що включає оптимізацію енергоспоживання та впровадження екологічних ініціатив у медіа й логістиці.

Цифровізація постає як багатогранне міждисциплінарне явище, що потребує комплексного наукового підходу для її дослідження. Поєднання рівневої та секторальної класифікації забезпечує можливість всебічного аналізу процесів цифрової трансформації, визначення її ключових викликів і перспектив подальшого розвитку (*табл. 1*).

Таблиця 1

Систематизація підходів до дослідження цифровізації

Сектор / рівень аналізу	Техніко-інфраструктурний	Економічний	Соціально-гуманітарний	Екологічний	Політико-правовий	Міжнародний	Управлінський	Інноваційно-стратегічний
Освіта (EdTech)	Онлайн-платформи, AI у навчанні	Економіка EdTech, цифрові університети	Цифрова грамотність, нерівність у доступі	Скорочення використання паперу, дистанційне навчання для зменшення викидів, "зелені" кампуси	Регулювання онлайн-освіти	Глобальні освітні ініціативи	Автоматизація управління освітніми закладами, електронний документообіг	Розвиток EdTech-стартапів, інноваційні освітні технології
Фінансовий сектор (FinTech)	Блокчейн, AI, автоматизація транзакцій	Вплив цифрових валют на фінансову систему	Зміна ролі фінансових професій	Безплатні операції, енергоефективні дата-центри, "зелений" банкінг та ESG-інвестиції	Регулювання криптовалют, кібербезпека	Міжнародні цифрові платежі	Автоматизація фінансового менеджменту, цифровий банкінг	Розвиток FinTech-інновацій, DeFi-технології
Охорона здоров'я (eHealth)	IoT, AI-діагностика, телемедицина	Цифровізація медичних установ	Доступність медичних послуг, захист персональних даних	Зниження екологічного впливу лікарень через цифрові технології	Законодавство у сфері eHealth	Співпраця у сфері глобального здоров'я	Електронне урядування у сфері охорони здоров'я, медичні бази даних	Інноваційні медичні технології, біотехнології
Торгівля (eCommerce)	AI-аналітика, автоматизація магазинів	Нові бізнес-моделі, маркетинг	Персоналізація споживчого досвіду	Зниження вуглецевого сліду логістики	Податкове регулювання цифрової торгівлі	Міжнародна електронна комерція	Управління цифровими платформами, CRM-системи	Інноваційні маркетингові технології, омніканальні рішення
Транспорт та логістика (Smart Mobility)	Автономні автомобілі, цифрове управління логістикою	Оптимізація витрат у логістичній мережі	Вплив на зайнятість (безпilotні перевезення)	Зменшення шкідливих викидів	Державна політика щодо інтелектуального транспорту	Глобальна інтеграція транспортних систем	Смартлогістика, управління транспортною інфраструктурою	Розвиток автономного транспорту, інноваційні логістичні рішення
Промисловість (Industry 4.0)	Роботизація, автоматизація виробництва, IoT	Оптимізація витрат, цифровізація ланцюгів постачання	Перепідготовка кадрів, вплив на зайнятість	Скорочення відходів виробництва, енергоефективні технології	Стандартизація промислових IoT-рішень	Глобальна конкуренція у високотехнологічному виробництві	Інтелектуальні системи управління підприємствами	Smart factory, розвиток індустриального AI

Закінчення табл. 1

Сектор / рівень аналізу	Техно-інфраструктурний	Економічний	Соціально-гуманітарний	Екологічний	Політико-правовий	Міжнародний	Управлінський	Інноваційно-стратегічний
Енергетика (<i>Smart Grid, GreenTech</i>)	Інтелектуальні мережі, <i>IoT</i> у моніторингу	Оптимізація енергоспоживання	Вплив на ринок праці	Розвиток "зелених" технологій	Законодавчі ініціативи щодо цифрової енергетики	Енергетична безпека, міжнародні проєкти	Управління енергомережами, автоматизація процесів	Інновації у відновлюваній енергетиці, розвиток смартенерго-інфраструктури
Сільське господарство (<i>AgTech</i>)	Дрони, автоматизація сільського господарства	Цифровізація виробництва	Цифрова освіта фермерів	Оптимізація використання ресурсів	Стандартизація цифрових агротехнологій	Глобальні ініціативи у "розумному" сільському господарстві	Управління агропродовольчими процесами, цифрове планування врожаїв	Біотехнології, вертикальне фермерство
Будівництво (<i>Smart Cities, BIM</i>)	Інтелектуальне планування, <i>BIM</i> -моделі	Нові бізнес-моделі в будівництві	Соціальні аспекти "розумних міст"	Енергоефективність міської інфраструктури	Законодавчі ініціативи у сфері "розумних міст"	Глобальні урбаністичні проєкти	Управління міською інфраструктурою, автоматизація ЖКГ	Розвиток smart-міст, інновації в архітектурі та урбаністиці
Туризм (<i>Smart Tourism</i>)	Автоматизовані сервіси, <i>AR/VR</i> -тури	Цифровізація туристичної індустрії	Персоналізовані подорожі	Мінімізація екологічного впливу масового туризму	Ліцензування цифрового контенту	Співробітництво у сфері глобального туризму	Управління цифровими туристичними платформами	Інноваційні туристичні сервіси, розвиток віртуального туризму
Медіа та комунікації (<i>Digital Media</i>)	Цифрові платформи, <i>AI</i> -аналітика	Нові рекламні бізнес-моделі	Персоналізація контенту, цифрова безпека	Оптимізація енергоспоживання дата-центрів, зменшення цифрового сміття, екологічні ініціативи у сфері стрімінгу	Регулювання дезінформації	Глобальні медійні стандарти	Управління цифровими ЗМІ, аналітика даних	Інновації у сфері контенту, інтерактивні технології

Джерело: авторська розробка.

Отже, цифровізація є складним міждисциплінарним процесом, який охоплює різноманітні рівні дослідження та впливає на численні галузі економіки, потребує інтегрованого підходу до вивчення. Вона тісно пов'язана з техніко-інфраструктурними, економічними, соціально-гуманітарними, екологічними, політико-правовими, міжнародними, управлінськими й інноваційно-стратегічними аспектами. Розгляд цифровізації як основного джерела інновацій є надзвичайно важливим для створення конкурентних переваг. Розвиток нових бізнес-моделей на основі цифрових технологій, активне впровадження штучного інтелекту, автоматизації та *Smart*-технологій визначатимуть ключові тренди майбутньої цифрової економіки. Для ефективного управління змінами у цій сфері потрібне стратегічне планування, яке має включати розвиток цифрових навичок, вкладення у новітні технології та формування адаптивних регуляторних механізмів. Таким чином, цифровізація виступає потужним чинником суспільної й економічної трансформації, що потребує системного підходу до її дослідження та впровадження.

2. Стан цифровізації в Україні

Наприкінці 2021 р. Україна посідала 54-те місце у загальному рейтингу цифрової конкурентоспроможності, за даними *IMD World Digital Competitiveness Ranking* (2021). Цей показник відображає здатність країн впроваджувати цифрові технології для покращення бізнес-процесів, підвищення ефективності державного управління та розвитку соціальних інновацій. Результат України демонструє певний прогрес у цифровій трансформації, зокрема завдяки впровадженню таких інноваційних ініціатив, як цифровий додаток "Дія", розвиток електронних послуг та активне залучення ІТ-сектору до формування ВВП. Однак 54-та позиція також вказує на наявність серйозних викликів, серед яких: удосконалення регуляторної бази, збільшення інвестицій у цифрову інфраструктуру, покращення кібербезпеки та зменшення цифрового розриву між регіонами. Отже, досягнутий рівень є базисом для подальшого розвитку з орієнтацією на зміцнення позицій у міжнародному рейтингу та створення конкурентоспроможної цифрової економіки.

Зазначимо, що з 2022 р. через військову агресію російської федерації рейтинги для України і росії не розраховувалися. Світовий рейтинг цифрової конкурентоспроможності за 2024 р. налічує 67 країн світу, поміж яких провідні місця посіли Сінгапур, Швейцарія, Данія, США та Швеція (*IMD World Digital Competitiveness Ranking*, 2024). Повномасштабне вторгнення російських військ в Україну в лютому 2022 р. мало значний негативний вплив на свободу інтернету в країні (*Freedom House*, 2024), створивши численні виклики для функціонування національної цифрової інфраструктури. Російські військові здійснили цілеспрямовані атаки на телекомунікаційні вузли, центри обробки даних та інші критично важливі елементи інтернет-мережі, що призвело до

серйозних пошкоджень інфраструктури. Внаслідок цього були зафіксовані масштабні перебої у доступі до інтернету, особливо в зонах активних бойових дій. Україна продовжує активно протидіяти таким загрозам, оперативно відновлюючи пошкоджену інфраструктуру. Зокрема, завдяки міжнародній підтримці, включно з партнерством із компаніями, які надають супутниковий інтернет (наприклад *Starlink*), вдалося забезпечити доступ до мережі навіть у найбільш постраждалих регіонах. Зазначене підкреслює важливість цифрової стійкості в умовах сучасних викликів.

Попри труднощі, спричинені війною, Україна досягла значного прогресу у впровадженні цифрових рішень. У рамках державного плану *Ukraine United 24*, розрахованого на період до 2025 р., передбачено залучення 69.2 млрд грн на цифровізацію. Цей план, презентований на міжнародній конференції в Лугано (Швейцарія), містить реалізацію трьох ключових етапів, кожен із яких має своє стратегічне значення й унікальні цілі (Красномовець, 2022):

воєнний період – цей етап є відповіддю на виклики, спричинені війною. Основними завданнями є забезпечення безперебійного функціонування ІТ-індустрії та цифрової інфраструктури;

етап відновлення – у цей період основний акцент робиться на запуск довготривалих реформ, необхідних для економічного відновлення;

етап модернізації – на цьому етапі передбачається стратегічна інтеграція України в європейський цифровий простір та впровадження інноваційних підходів.

Ukraine United 24 поєднує в собі короткострокові заходи для стабілізації ситуації з довгостроковими стратегіями, які закладають фундамент цифрової модернізації та інтеграції України у глобальний цифровий простір.

Україна активно інвестуватиме в цифровізацію, виділяючи на цей процес значні кошти. Зокрема, на розвиток цифрової економіки передбачено 34.7 млрд грн, що становить половину загального бюджету на цифрові проєкти. Основною метою є підвищення частки ІТ-послуг у ВВП з 2.7% у 2021 р. до 10% у 2025 р., через розвиток стартапів, освітніх програм та залучення іноземних інвесторів. Очікується, що до 2025 р. кількість резидентів "Дія.City" зросте до 2000, а стартапів — до 4000 (Красномовець, 2022).

У сфері цифрової інфраструктури, на яку виділено 17.8 млрд грн, пріоритетом є відновлення телекомунікаційних мереж та забезпечення 95% населення доступом до мобільного інтернету зі швидкістю щонайменше 2 Мбіт/с. Державні гарантії та фінансування від донорів спрямовані на відновлення пошкодженої інфраструктури і розвиток мобільного покриття.

Важливою складовою є модернізація мережі Центрів надання адміністративних послуг (ЦНАП), на що передбачено 8.3 млрд грн.

Плани включають відкриття нових центрів, оновлення програмного забезпечення та створення вебплатформ для покращення доступності послуг. Також значна увага приділяється створенню хмарної інфраструктури для державних інформаційних ресурсів, із запланованим переведенням 30% державних даних у хмару до 2025 р. На це передбачено 5.49 млрд грн, зокрема для розвитку центрів кібербезпеки. Крім того, 2.33 млрд грн спрямовано на оптимізацію державних електронних реєстрів, включно з проведенням перепису населення за допомогою електронних ресурсів. Додаткові кошти планується витратити на розробку штучного інтелекту для державних послуг та створення електронного архіву. Ці заходи формують основу для стабільного розвитку цифрової України та її інтеграції в європейський цифровий простір.

Цифровізація стала невіддільною частиною сучасного бізнесу, оскільки сприяє автоматизації процесів, зниженню витрат, підвищенню якості продукції та послуг, а також забезпечує ефективну взаємодію з клієнтами та партнерами. Цифрові інструменти дають змогу аналізувати великі обсяги даних, розробляти індивідуальні маркетингові стратегії й ухвалювати обґрунтовані управлінські рішення. Приклади успішної цифровізації в українському бізнесі:

- "Київстар" – провідний мобільний оператор активно впроваджує цифрові інструменти для аналізу поведінки клієнтів, планування маркетингових кампаній та вдосконалення обслуговування;
- "Нова пошта" – завдяки автоматизації логістичних процесів, зокрема автоматизованій сортувальній системі, компанія забезпечує швидкість і точність доставки;
- *Prozorro* – електронна система публічних закупівель, яка підвищила прозорість державних закупівель та ефективність витрачання бюджетних коштів;
- "ПриватБанк" – інноваційний підхід до цифрових сервісів, включно з мобільним банкінгом, забезпечує зручність і безпеку клієнтів;
- *Monobank* – інтернет-банк, який завдяки своєму мобільному додатку та іншим цифровим рішенням, зокрема використанню штучного інтелекту, став одним із лідерів фінансового сектору. Його мобільний додаток пропонує широкий спектр функцій, у т. ч. управління рахунками, перекази та оплати.

Україна досягла значних успіхів у сфері цифрової трансформації за останні роки, зокрема у період з 2022 по 2024 р., навіть в умовах війни.

Платформа "Дія" є важливим прикладом державної цифровізації. Вона надає громадянам і бізнесу доступ до понад 100 послуг онлайн, включно з реєстрацією підприємств, отриманням довідок і сертифікатів, сплатою податків тощо. "Дія" суттєво знижує бюрократичні бар'єри, скорочує час обробки заявок та підвищує прозорість адміністративних процесів. Застосунок "Дія" став одним із найуспішніших проєктів

електронного врядування в Україні. Станом на 2024 р. понад 21 млн українців активно користуються цим сервісом, який надає доступ до більш ніж 100 державних послуг, у т. ч. оформлення допомоги, реєстрації бізнесу та оплати податків. Інноваційність "Дії" привернула увагу інших країн, таких як Естонія та держави Латинської Америки, які почали розробляти схожі програми. За даними Міністерства цифрової трансформації (2024, 20 вересня), у 2024 р. Україна посіла 5 місце в рейтингу країн за рівнем розвитку цифрових державних послуг, поступившись лише Республіці Корея, Данії, Естонії та Саудівській Аравії.

Цифрова стійкість під час війни. Навіть в умовах бойових дій Україна змогла забезпечити стабільне функціонування своєї цифрової інфраструктури. Програма "єВідновлення" надала допомогу 34.5 тис. заявників, за нею виділено 3.2 млрд грн на реконструкцію житла. Також завезено тисячі терміналів *Starlink*, що дозволило зберегти доступ до інтернету у кризових умовах.

Підтримка стартапів та інновацій. У 2023 р. кластер *Bravel* фінансував 137 інноваційних розробок на суму 2.3 млн дол. США. Це сприяло розвитку національної стартап-екосистеми, що стала важливим елементом цифрової економіки України.

Інтеграція в європейський цифровий простір. Україна активно адаптує європейські стандарти цифровізації, зміцнюючи кібербезпеку та впроваджуючи інноваційні технології. Це стало важливою частиною євроінтеграції, особливо в рамках співпраці з ЄС у сфері цифрової трансформації (Fedorov, 2023; Ilves, 2024, September 10; TechUkraine, 2023).

Ці досягнення підтверджують, що цифровізація стала важливим інструментом економічного відновлення України та інтеграції в сучасне глобальне середовище. Вони слугують прикладом для інших країн, демонструючи, як інновації можуть допомогти адаптуватися до найскладніших викликів. Таким чином, цифровізація в Україні забезпечує переваги як у приватному секторі, так і в державному управлінні, сприяючи їх ефективності, конкурентоспроможності й інноваційності.

Згідно з результатами Індексу цифрової трансформації регіонів України за 2023 р. загальний Індекс в межах України в середньому становить 0.632 бала. Найвищі значення зафіксовані в Дніпропетровській (0.908), Львівській (0.891) та Полтавській (0.833) областях (Міністерство цифрової трансформації, 2023). У більшості областей відбувається активний розвиток цифрових ініціатив. Одним із ключових субіндексів є "Інституційна спроможність" (Міністерство цифрової трансформації, 2024), який оцінює спроможність регіонів впроваджувати цифрові трансформації на місцях. Високі показники в цій категорії демонструють такі області, як Дніпропетровська, Тернопільська та Одеська. В 16 областях цифрову трансформацію інтегрували в регіональні стратегії розвитку на 7 років, а 15 областей уже реалізують відповідні програми інформатизації. Крім того, у 17 регіонах створено

спеціалізовані управління чи департаменти цифрової трансформації, а в деяких областях функціонують допоміжні організації, що займаються розвитком цифрових проєктів та наданням послуг населенню. Ці ініціативи сприяють реалізації стратегій цифрового розвитку та формують сприятливі умови для цифрової інтеграції країни.

Отже, сучасний стан цифровізації в Україні демонструє значний прогрес, попри виклики, спричинені війною. Цифрові технології активно впроваджуються в державному управлінні, бізнесі, у сфері соціальних послуг та ін. Також Україна досягла помітних успіхів у розвитку ІТ-сектору, що є одним із драйверів економіки. Зокрема, створення спеціального правового режиму "Дія.City" спрямоване на стимулювання інновацій, залучення інвестицій та підтримку стартапів. Крім того, інтенсивно розвивається цифрова інфраструктура, особливо відновлення пошкоджених телекомунікаційних мереж і забезпечення доступу до швидкісного інтернету. Водночас залишаються значні виклики, серед яких слід виділити обмеженість ресурсів, необхідність посилення кібербезпеки, збереження даних, вдосконалення цифрових реєстрів і розвиток цифрових навичок населення. Війна зумовила акцент на відновлення інфраструктури й адаптацію до нових умов, що уповільнює реалізацію деяких стратегічних планів. Загалом Україна продовжує рухатися шляхом цифровізації, яка розглядається як один із ключових чинників модернізації економіки й інтеграції в європейський цифровий простір.

3. Досвід цифровізації європейських країн

Цифровізація є одним із визначальних факторів трансформації економік європейських країн, оскільки сприяє підвищенню ефективності бізнес-процесів, розширенню можливостей для інноваційного розвитку та стимулює зростання підприємницької діяльності. Європейський досвід засвідчує, що інтеграція цифрових технологій у різні галузі економіки сприяє її модернізації, підвищенню продуктивності й адаптації до викликів глобалізації. Цифрова трансформація економіки та державного управління визначена Європейським Союзом як один із пріоритетних напрямів стратегічного розвитку, оскільки цифровізація розглядається як ключовий чинник забезпечення довгострокової конкурентоспроможності й економічної стійкості в умовах стрімкої технологічної еволюції та глобальних змін. У цьому контексті особливу увагу привертають питання конкурентоспроможності ЄС у цифровій сфері та його стратегічного позиціонування в глобальній цифровій індустрії.

Фундаментальне дослідження, проведене групою Маріо Драгі на замовлення голови Єврокомісії Урсули фон дер Ляєн і оприлюднене восени 2024 р. під назвою "Майбутнє європейської конкурентоспроможності", зосереджується на двох ключових аспектах: причинах технологічного відставання ЄС та його залежності від США і Китаю,

а також шляхах подолання цих викликів для відновлення суверенності та лідерства ЄС як високотехнологічного глобального гравця (*The Future of European Competitiveness*, 2024, September).

У сфері цифрових технологій США дотримуються доктрини цифрової солідарності (*digital solidarity*), яка передбачає створення "відкритої, стійкої та безпечної" цифрової екосистеми (Гнатюк, 2025, 6 січня). Ця доктрина оформлена як широка коаліція між США та їхніми союзниками й партнерами та передбачає єдині правила і права, спільні цілі, тісну співпрацю, обмін досвідом і координацію дій у сфері кібербезпеки. В межах цієї політики США ухвалили Стратегію розвитку міжнародного кіберпростору та цифрової політики (*International Cyberspace and Digital Policy Strategy*), що закріплює її основні принципи.

Європейський Союз натомість орієнтується на доктрину цифрового суверенітету (*digital sovereignty*), що передбачає самодостатність та технологічне лідерство. В сучасному світі цифрова незалежність розглядається як невіддільний елемент державного суверенітету й означає контроль та захист власної цифрової інфраструктури й даних через протекціоністські заходи: регулювання галузей, локалізацію даних, обмеження доступу іноземних компаній на внутрішні ринки, розвиток власних технологій та індустрій (Гнатюк, 2025, 6 січня). Прийняті ЄС у 2020-х роках закони про цифрові послуги, цифрові ринки та управління даними, а також цифрова стратегія та План дій "Цифрове десятиліття – 2030" спрямовані на досягнення лідерства в цифровій сфері. Вони передбачають масштабну цифрову трансформацію, розвиток передових технологій, зокрема штучного інтелекту, телекомунікацій, квантових обчислень, кібербезпеки та захисту цифрових прав людини. Відтак, для досягнення лідерства в цифровій сфері ЄС необхідно прискорити впровадження передових технологій, балансувати між цифровим суверенітетом і міжнародною інтеграцією, підтримувати розвиток власних технологічних компаній та усувати бар'єри всередині єдиного цифрового ринку.

Довгостроковий бюджет ЄС, також відомий як багаторічна фінансова рамка, сприяє розвитку цифрових технологій. Так, Європейський Союз запропонував інвестиції в цифрові технології в обсязі майже 150 млрд євро протягом фінансового рамкового періоду з 2021 по 2027 рік. Ця сума розподілена між трьома основними програмами, з яких програма *Horizon Europe* має найбільшу суму інвестицій – 97.6 млрд євро. На програму *Connecting Europe Facility 2* планується спрямувати 42.3 млрд євро (*European Commission*, 2019, June 16). Крім цього, бюджет передбачає фінансування таких програм *Digital Europe*, як високопродуктивні обчислення, штучний інтелект, кібербезпека та довіра, інтероперабельність та цифрова трансформація, поглиблені цифрові навички.

Важливим інструментом для оцінки впровадження цифрових технологій у різних секторах економіки і суспільного життя в країнах

Європи є статистичне обстеження рівня цифровізації. Це обстеження базується на використанні комплексних індексів, таких як Індекс цифрової економіки та суспільства (*DESI*), що оцінює цифрову конкурентоспроможність країн ЄС за п'ятьма основними категоріями: підключення до інтернету, людський капітал, інтеграція цифрових технологій, цифрові публічні послуги та використання інтернету. Таке обстеження є основою для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, спрямованих на забезпечення сталого розвитку цифрової економіки, підвищення конкурентоспроможності країн та забезпечення рівного доступу до цифрових технологій для всіх верств населення.

Протягом 2017–2022 рр. ЄС доклав значних зусиль для пришвидшення цифровізації, що підтверджується зростанням Індeksu цифрової економіки та суспільства (*DESI*) (*European Commission, 2023, March 13a*). Як показано на *рис. 1*, з 2017 по 2022 р. показник *DESI* зріс більш ніж на 50%, демонструючи прогрес у різних аспектах цифрового розвитку, таких як підключення до інтернету, інтеграція цифрових технологій у бізнес та розвиток цифрових публічних послуг. Особливо швидке зростання показників спостерігалось під час пандемії *COVID-19*, яка стимулювала впровадження нових цифрових рішень, зокрема дистанційної роботи, онлайн-освіти та цифрових медичних послуг.

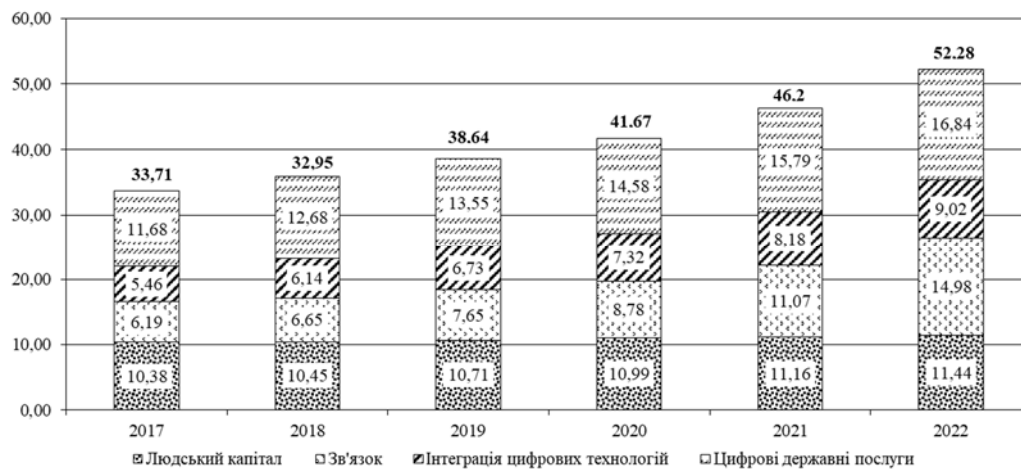

Рис. 1. Індекс цифрової економіки та суспільства (*DESI*) для Європейського Союзу з 2017 по 2022 р. (зважений бал від 0 до 100) (*European Commission, 2023, March 13a*)

Європейський Союз також інвестує у створення цифрової інфраструктури та розвиток нових технологій, таких як штучний інтелект, хмарні обчислення і високопродуктивні обчислювальні системи. Ці зусилля спрямовані на забезпечення сталого економічного розвитку, підвищення рівня життя громадян і зміцнення позицій ЄС у глобальному цифровому просторі.

Статистичні дані дають змогу ідентифікувати країни-лідери у сфері цифровізації (*табл. 2*), зокрема Фінляндію, Данію, Нідерланди та

Швецію, які демонструють високі результати в ключових напрямках: розвиток людського капіталу, підключення до інтернету, інтеграція цифрових технологій у бізнес-процеси та надання цифрових державних послуг. Ці країни завдяки систематичній реалізації національних цифрових стратегій досягли гармонійного балансу між технологічним прогресом і впровадженням інновацій.

Таблиця 2

Щорічний агрегований індекс цифрової економіки та суспільства (*DESI*)
для країн – членів Європейського Союзу з 2017 по 2022 р.
(*European Commission, 2023, March 13b*)

(зважений індекс від 0 до 100)

Країни ЄС	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Фінляндія	47.85	50.37	54.14	58.43	63.16	69.60
Данія	46.48	48.69	52.05	55.97	65.25	69.33
Нідерланди	45.59	48.06	50.52	54.68	62.36	67.37
Швеція	45.71	48.74	51.96	55.75	60.49	65.22
Ірландія	41.34	44.10	46.70	50.81	57.11	62.74
Мальта	41.69	43.85	47.45	51.52	54.46	60.88
Іспанія	40.52	43.37	47.04	49.72	54.81	60.77
Люксембург	43.83	45.82	47.73	51.20	55.04	58.85
Естонія	41.34	43.98	46.57	49.05	53.15	56.51
Австрія	36.37	38.43	41.22	43.62	50.52	54.68
Словенія	35.70	37.86	40.89	42.92	47.96	53.37
Франція	33.84	35.93	39.46	42.53	45.92	53.33
Німеччина	33.44	35.30	38.35	42.06	47.07	52.88
Литва	36.47	39.58	42.19	44.67	47.02	52.71
Португалія	35.48	37.85	40.31	43.35	45.86	50.76
Бельгія	35.73	38.04	40	44.24	46.71	50.31
Латвія	37.40	39.40	40.98	44.06	46.13	49.71
Італія	28.16	30.56	34.34	36.72	40.85	49.25
Чехія	31.83	34.19	37.19	39.54	43.37	49.14
Кіпр	29.15	30.40	32.72	35.34	39.98	48.35
Хорватія	30.37	32.15	35.06	37.01	43.07	47.55
Угорщина	28.26	30.11	32.18	35.84	38.72	43.76
Словаччина	29.78	31.68	33.25	36.19	39.95	43.45
Польща	24.93	27.12	29.78	33.20	36.53	40.55
Греція	22.36	23.53	25.53	27.57	32.51	38.93
Болгарія	23.90	25.79	28.04	29.82	32.65	37.68
Румунія	19.40	20.72	22.37	24.73	27.43	30.58

Оцінювання *DESI* також дозволяє виявити країни, що відстають у цифровій трансформації. До цієї групи належать переважно нові члени ЄС, які приєдналися після 2004 р. Однак такі країни, як Італія, Чехія та Кіпр, продемонстрували помітний прогрес у впровадженні цифрових рішень, суттєво покращуючи свої показники за період 2017–2022 рр.

Аналіз цих даних сприяє формуванню ефективних національних стратегій цифровізації, модернізації інфраструктури й адаптації до стандартів ЄС. Країни-лідери надають цінний приклад для регіонів, які прагнуть надолужити відставання, пропонуючи найкращі практики у сфері інноваційної економіки і цифрових державних послуг.

Це забезпечує гармонізацію політик цифровізації в масштабах ЄС та підвищує конкурентоспроможність блоку у глобальній цифровій економіці.

Як показано в *табл. 3*, у 2022 р. Фінляндія очолила рейтинг *DESI* серед європейських країн, демонструючи найвищі результати за показником людського капіталу. Це досягнення зумовлене високим рівнем цифрових навичок населення, які є основою для ефективного використання сучасних технологій у різних сферах.

Таблиця 3

Рівень цифровізації Європейського Союзу у 2022 р. за країнами

Країни ЄС	Зв'язок	Людський капітал	Інтеграція цифрових технологій	Цифрові державні послуги
Фінляндія	15.1	17.8	14.8	21.8
Данія	19.3	14.8	14.5	20.8
Нідерланди	17.5	15.8	13	21
Швеція	15.1	15.5	14.1	20.6
Ірландія	15.4	15.7	10.8	20.9
Мальта	13.3	14.1	12	21.5
Іспанія	17.4	12.8	9.6	20.9
Люксембург	14.8	14.4	8.7	20.8
Естонія	11.1	13.5	9.1	22.8
Австрія	14.1	12.7	10	18
Словенія	15	11.1	10	17.4
Франція	16	12.5	8	16.8
Німеччина	16.8	11.2	9	15.9
Литва	12.3	10.6	9.3	20.4
Європейський Союз	15	11.4	9	16.8
Португалія	12.9	11.5	9.4	17
Бельгія	10	12.2	12	16.2
Латвія	12.5	11	6.5	19.7
Італія	15.3	9.1	10.2	14.6
Чехія	13.2	11.4	8.5	16.1
Кіпр	14.7	10	8.8	14.4
Хорватія	12	13	9.2	13.4
Угорщина	14.4	9.6	5.4	14.4
Словаччина	12.5	11	7	13
Польща	11.6	9.3	5.7	13.9
Греція	12.4	10	6.7	9.8
Болгарія	12.7	8.1	3.9	13
Румунія	13.8	7.73	3.8	5.3

Джерело: адаптовано авторами за *European Commission (2022, July 28)*.

Данія, своєю чергою, посіла перше місце за рівнем підключення до мережі, що свідчить про наявність передової телекомунікаційної інфраструктури та доступу до високошвидкісного інтернету. Естонія була лідером у сфері цифрових державних послуг, забезпечуючи своїм громадянам широкі можливості для взаємодії з державними установами через інтернет-платформи. Водночас Греція, Болгарія та Румунія мали найнижчі показники за рівнем цифровізації економіки і суспільства

серед країн – членів ЄС, що вказує на потребу в активізації їхніх зусиль у впровадженні сучасних технологій і цифрових рішень.

Такі результати підкреслюють неоднорідність розвитку цифрової трансформації в Європі, що створює як можливості, так і виклики для гармонізації цифрових ініціатив у рамках ЄС.

Європейська практика доводить, що інтеграція штучного інтелекту, хмарних технологій і високопродуктивних обчислень забезпечує не лише економічне зростання, але й нові можливості для підприємств у різних секторах. Україна може використовувати цей досвід як орієнтир для розробки стратегій цифровізації та залучення іноземних інвестицій у розвиток ІТ-сектору, телекомунікацій та інноваційних стартапів. Ефективне впровадження цифрових рішень, адаптованих до локальних умов, сприятиме модернізації економіки, підвищенню продуктивності й інтеграції в європейський цифровий простір.

4. Цифровий розвиток України: синергія післявоєнного відновлення та європейської цифрової трансформації

Набуття Україною статусу кандидата на членство в ЄС є важливим стимулом для поглиблення цифрової трансформації країни. Статус кандидата передбачає адаптацію українського законодавства до європейських стандартів, зокрема в галузі цифровізації. Це включає інтеграцію в єдиний цифровий ринок ЄС, впровадження регламентів із захисту персональних даних (*GDPR*), кібербезпеки та розвитку цифрової економіки. Як кандидат на членство Україна отримує доступ до програм ЄС, як-от "Цифрова Європа", які спрямовані на фінансування проєктів у сфері штучного інтелекту, високопродуктивних обчислень, цифрових навичок та інших інновацій, що надає можливості для розвитку цифрової інфраструктури й інноваційної екосистеми. Приєднання України до програми "Цифрова Європа" є стратегічно важливим кроком на шляху до євроінтеграції та модернізації цифрової інфраструктури. Ця ініціатива відкриває доступ до значного фінансування і сприяє розвитку штучного інтелекту, хмарних технологій, цифрових навичок та інноваційних рішень. Із загального бюджету програми для України передбачено близько 6 млрд євро на реалізацію проєктів у чотирьох основних напрямках: високопродуктивні обчислення (2.2 млрд євро), штучний інтелект та хмарні сервіси (2.1 млрд євро), розвиток цифрових навичок (580 млн євро) та впровадження цифрових технологій у бізнес і суспільство (1.1 млрд євро) (Міністерство цифрової трансформації, 2022, 5 вересня). Інвестиції з боку ЄС не лише сприятимуть відновленню зруйнованої інфраструктури, але й створять передумови для формування конкурентоспроможної цифрової екосистеми, підтримки стартапів і модернізації державного управління. Звільнення від фінансових внесків та знижки на майбутні платежі значно полегшують інтеграцію України в Єдиний цифровий ринок ЄС.

Цифрова трансформація сприяє зростанню частки ІТ-сектору у ВВП України, залученню міжнародних інвестицій, підтримці стартапів та зміцненню конкурентних позицій на глобальному ринку. Інтеграція в європейський цифровий простір створює умови для покращення якості життя громадян, зменшення цифрового розриву та посилення соціальної згуртованості, зокрема через розширення доступу до державних послуг, освіти, медицини та інших соціальних сфер. Участь у європейських ініціативах допомагає Україні вдосконалювати систему кібербезпеки, що є критично важливим у контексті гібридної війни. Європейська підтримка дає змогу підвищувати стійкість до кіберзагроз і забезпечувати захист критично важливих інформаційних ресурсів. Також ЄС надає Україні методологічну підтримку в проведенні реформ, пов'язаних із цифровою трансформацією, що включає консультації, навчання фахівців та обмін досвідом із країнами – членами ЄС.

Таким чином, статус кандидата на членство в ЄС дає Україні не лише політичну підтримку, а й практичні інструменти для модернізації та цифрової трансформації, створюючи фундамент для довготривалого розвитку й інтеграції в європейську спільноту. Попри виклики, такі як кіберзагрози, обмежені фінансові ресурси та необхідність адаптації вітчизняного законодавства до європейських стандартів, активна співпраця з міжнародними партнерами, розвиток освітніх програм і впровадження сучасних технологій формують перспективи для інтегрування України в Єдиний цифровий ринок ЄС.

Відбудова країни після війни має включати не лише фізичну реконструкцію, а й створення сучасної цифрової екосистеми, яка стане фундаментом для сталого економічного зростання, модернізації державного управління та підвищення міжнародної конкурентоспроможності. Впровадження цифрових технологій в усі аспекти суспільного життя має здійснюватися відповідно до європейських стандартів та стратегічних пріоритетів євроінтеграції, що забезпечить нормативно-правову узгодженість, стимулюватиме розвиток цифрової економіки і зміцнить національну систему кібербезпеки. Водночас для досягнення стійкого цифрового розвитку необхідно забезпечити рівновагу між інтеграцією в Єдиний цифровий ринок ЄС та розширенням міжнародного співробітництва з провідними технологічними центрами світу. Такий підхід сприятиме економічній диверсифікації, залученню інвестицій у цифрові інновації та забезпеченню доступу до передових технологій, що підвищить адаптивність і гнучкість національної цифрової політики.

Стратегія цифрового розвитку України має ґрунтуватися на збалансованому підході, який поєднуватиме відновлення критичної цифрової інфраструктури, стимулювання інноваційної економіки, імплементацію європейських стандартів та розширення міжнародних технологічних партнерств. У *табл. 4* наведено авторське бачення ключових компонентів стратегії збалансованого цифрового розвитку України у контексті післявоєнного відновлення й інтеграції в ЄС та перелік заходів з їх практичної реалізації.

Таблиця 4

Ключові компоненти та заходи з реалізації стратегії збалансованого цифрового розвитку України у контексті післявоєнного відновлення та інтеграції в ЄС

Компонент стратегії	Заходи з реалізації стратегії
Цифрове законодавство	Гармонізація законодавчої бази України з вимогами Європейського Союзу у сфері цифрової економіки, кібербезпеки, захисту даних (GDPR) та електронного управління. Адаптація правового поля для стимулювання цифрових інновацій та залучення міжнародних інвесторів. Взаємодія з європейськими інституціями у межах ініціативи "Цифрова Європа". Створення ефективних механізмів взаємодії між державними органами, бізнесом та громадянським суспільством для впровадження цифрових реформ
Цифрова інфраструктура	Відновлення та модернізація цифрової інфраструктури в регіонах, що постраждали від військових дій, із залученням європейських партнерів. Розширення доступу до швидкісного інтернету, особливо у сільській місцевості та регіонах, що зазнали руйнувань. Використання інноваційних рішень, таких як супутниковий зв'язок та 5G-технології, для розвитку цифрових послуг
Цифрові інновації	Стимулювання розвитку ІТ-сектору, стартап-екосистеми та цифрових послуг як драйверів економічного зростання та підвищення конкурентоспроможності України. Інтеграція України у Єдиний цифровий ринок ЄС для розширення можливостей експорту цифрових послуг, залучення інвестицій та міжнародної співпраці. Впровадження передових технологій (штучний інтелект, блокчейн, хмарні обчислення) для створення інноваційних рішень у різних сферах економіки
Цифрове підприємництво	Підтримка малого і середнього бізнесу через впровадження цифрових технологій та електронної комерції для підвищення продуктивності й розширення ринків збуту. Реалізація державних програм та грантових ініціатив для сприяння цифровій трансформації підприємств і забезпечення доступу до сучасних технологій та інструментів автоматизації. Використання передових фінансових технологій і цифрових платформ для оптимізації операцій, удосконалення взаємодії з клієнтами та відповідності сучасним викликам глобального ринку
Цифрове урядування та електронні послуги	Подальший розвиток електронного врядування, зокрема розширення функціоналу платформи "Дія" для надання державних послуг онлайн. Автоматизація державного управління для підвищення його прозорості та ефективності. Використання цифрових технологій для боротьби з корупцією та бюрократією
Кібербезпека та захист цифрових даних	Розбудова національної системи кіберзахисту у співпраці з європейськими партнерами. Впровадження заходів для протидії кібератакам та дезінформації. Розвиток механізмів цифрової ідентифікації та безпеки даних громадян

Закінчення табл. 4

Компонент стратегії	Заходи з реалізації стратегії
Цифрова освіта	Підвищення цифрової грамотності населення через навчальні програми, курси та ініціативи для формування базових навичок. Адаптація робочої сили до цифрової економіки через перепідготовку і підвищення кваліфікації для ефективного використання цифрових технологій. Освітні програми для підготовки ІТ-спеціалістів і фахівців з кібербезпеки, що сприяють розвитку профільної освіти та формуванню висококваліфікованих кадрів
Цифрова інклюзія	Забезпечення рівного доступу до цифрових ресурсів для всіх громадян, незалежно від соціального статусу чи місця проживання. Подолання цифрового розриву шляхом розвитку інтернет-інфраструктури в сільській місцевості та регіонах, постраждалих від війни. Адаптація цифрових послуг для соціально вразливих груп, зокрема для ветеранів, внутрішньо переміщених осіб та осіб з інвалідністю
Міжнародне цифрове співробітництво та інтеграція	Співпраця з міжнародними партнерами для обміну технологіями та впровадження найкращих практик цифрової трансформації. Інтеграція у глобальні цифрові мережі через участь у міжнародних платформах, форумах та ініціативах. Участь у міжнародних проєктах та стандартизація у сфері цифрової економіки, кібербезпеки й електронного управління

Джерело: авторська розробка.

Стратегія збалансованого цифрового розвитку України повинна включати гармонізацію законодавчої бази з європейськими нормами, модернізацію цифрової інфраструктури, стимулювання інноваційного підприємництва, розвиток електронного врядування, кібербезпеки та цифрової освіти. Окремий акцент має бути зроблений на забезпеченні цифрової інклюзії й активізації міжнародного співробітництва, що сприятиме як інтеграції України в Єдиний цифровий ринок ЄС, так і розширенню глобальних партнерств. Оптимальний баланс між європейською інтеграцією та глобальним партнерством дозволить Україні не лише адаптувати європейські цифрові стандарти, а й використовувати передові міжнародні практики для прискорення технологічного розвитку.

Висновки

Цифровізація економіки та суспільних процесів є ключовим чинником післявоєнного відновлення України, що сприятиме модернізації інфраструктури, розвитку підприємництва, зміцненню національної безпеки та підвищенню якості життя громадян. Орієнтація на цифрову трансформацію дасть змогу Україні збільшити частку цифрової економіки у ВВП через стимулювання інновацій, розвиток ІТ-сектору, залучення міжнародних інвестицій та впровадження сучасних освітніх програм. Стратегія цифрового розвитку країни має враховувати необхідність розбудови власної технологічної спроможності та

зміцнення цифрового суверенітету, долаючи такі виклики, як необхідність забезпечення кібербезпеки, усунення цифрового розриву між регіонами, розвиток цифрової грамотності населення, ефективне управління цифровими ресурсами, налагодження взаємодії між державними інституціями, бізнесом і громадянським суспільством, а також створення сприятливих умов для залучення міжнародної експертизи та фінансування. Комплексний і багатовекторний підхід до цифрового розвитку передбачає синергетичне поєднання заходів з відновлення цифрової інфраструктури, технологічної модернізації економіки та поступової інтеграції в європейський цифровий простір у контексті євроінтеграційних процесів. Водночас гармонійне поєднання імплементації стандартів Єдиного цифрового ринку ЄС із розширенням міжнародного технологічного співробітництва сприятиме зміцненню конкурентоспроможності національної економіки, залученню стратегічних інвестицій та прискоренню впровадження передових цифрових технологій.

Отже, орієнтація на міжнародний досвід у сфері цифровізації розширює концептуальні межі сформульованої у вступній частині статті гіпотези, оскільки поєднання інтеграції України в Єдиний цифровий ринок ЄС із розвитком глобального партнерства не лише сприяє адаптації передових технологій та інноваційних рішень, а й створює додаткові можливості для залучення інвестицій, розширення доступу до новітніх цифрових технологій і зміцнення позицій України у світовому цифровому просторі.

Попри значний науковий інтерес, цифровізація залишається недостатньо вивченою в контексті міждисциплінарних підходів, її зв'язку зі сталим розвитком, оцінки впливу на окремі країни та сектори економіки, а також соціальних наслідків. Крім того, майбутні дослідження мають бути зосереджені на гармонізації цифрового законодавства, міжнародному співробітництві, оцінці економічного ефекту цифровізації та подоланні цифрового розриву, що сприятиме формуванню ефективної стратегії цифрового розвитку України.

Подальший комплексний аналіз цифрових трансформацій із використанням багатовимірної підходу дозволить глибше зрозуміти їхній вплив на сучасні суспільно-економічні процеси. Такий підхід не лише сприятиме післявоєнному відновленню України, а й забезпечить її інтеграцію у глобальний цифровий простір та підвищить довгострокову конкурентоспроможність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ / REFERENCE

Alonso, N., Vicent, L., & Trillo, D. (2024). Digitalisation and rural tourism development in Europe. *Tourism & Management Studies*, (20), 33–44. https://www.researchgate.net/publication/380613923_Digitalisation_and_rural_tourism_development_in_Europe

Ayadi, R., Chiaramonte, L., Cucinelli, D., & Migliavacca, M. (2025). Digitalization and banks' efficiency: Evidence from a European analysis. *International Review of Financial Analysis*, (97). <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1057521924007695?via%3Dihub>

Bontadini, F., Filippucci, F., Jona-Lasinio, C., Nicoletti, G., & Saia, A. (2024). *Digitalisation of financial services, access to finance and aggregate economic performance*. https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2024/08/digitalisation-of-financial-services-access-to-finance-and-aggregate-economic-performance_86d37dc7/10c7e583-en.pdf

Bocean, C. G. (2024). A Cross-Sectional Analysis of the Relationship between Digital Technology Use and Agricultural Productivity in EU Countries. *Agriculture*, 14(4). <https://www.mdpi.com/2077-0472/14/4/519>

Broekhuizen, T. (2021). A Review on Digital Transformation: A Multidisciplinary Reflection and Research Agenda. *Business and Economics Journal*, (12). <https://www.hilarispublisher.com/open-access/a-review-on-digital-transformation-a-multidisciplinary-reflection-and-research-agenda.pdf>

Burinskienė, A., & Daškevič, D. (2024). Application of digital technologies in the EU logistics sector. *New trends in contemporary economics, business and management*. https://www.researchgate.net/publication/383687977_Application_of_digital_technologies_in_the_EU_logistics_sector#fullTextFileContent

Digital Decade 2024: eHealth Indicator Study. (2024, 02 July). <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/digital-decade-2024-ehealth-indicator-study>

Digitalisation in the construction industry: overview. (2024, February 14). <https://build-up.ec.europa.eu/en/resources-and-tools/articles/overview-digitalisation-construction-industry>

Digitalisation of the energy system. (2024). Publication Office of the European Union. https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/2024-03/publication_office_eu_digitalisation_of_the_energy_system.pdf

Doukas, Ya. E. L., Maravegias, N., & Chrysomallidis, Ch. (2022). Digitalization in the EU Agricultural Sector: Seeking a European Policy Response, Cooperative Management. Konstadinos Mattas, George Baourakis, Constantin Zopounidis & Christos Staboulis (Eds.). *Food Policy Modelling*, 83–98. https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-031-08317-4_6

European Commission (European Large-Scale Pilots Programme). (2019, June 16). Proposed investments in digital technologies by the European Union for the financial framework from 2021 to 2027 (in billion euros). *Statista*. <https://www.statista.com/statistics/1115327/eu-digital-investment-programmes-budget/>

European Commission. (July 28, 2022). Digitalization level of the European Union in 2022, by country (index score). *Statista*. <https://www.statista.com/statistics/1245595/eu-digitalization-level/>

European Commission. (March 13, 2023a). Digital Economy and Society Index (DESI) for the European Union from 2017 to 2022 (Weighted score from 0 to 100). *Statista*. <https://www.statista.com/statistics/1371887/eu-digitalization-digital-economy-and-society-index-average/>

European Commission. (March 13, 2023b). Annual aggregate digital economy and society index (DESI) scores for European Union member states from 2017 to 2022 (Weighted index from 0 to 100). *Statista*. <https://www.statista.com/statistics/1372137/eu-digitalization-desi-member-states/>

Evolution of Digital Transformation [Past, Present & Future]. (2025). <https://digitaldefynd.com/IQ/evolution-of-digital-transformation/>

Fonda, F., Galazzi, A., Chiappinotto, S., Justi, L., Frydensberg, M. S., Boesen R. L., Macur, M., Reig, E. A., Reixach, E. E., & Palese, A. (2024). Healthcare System Digital Transformation across Four European Countries: A Multiple-Case Study. *Healthcare*, 12(1), 1–15. <https://www.mdpi.com/2227-9032/12/1/16>

Kersan-Skabic, I. (2021). Digital Trade Enablers and Barriers in the European Union. *Montenegrin Journal of Economics*, 17(4), 99–109. https://mnje.com/sites/mnje.com/files/099-109_kersan-skrabic.pdf

Khadzhynova, O., Simanavičienė, Ž., Mints, O., & Polupanova, K. (2024). Digital Modeling of the Impact of Energy Sector Transformations on the Economic Security of the EU. *Information Modelling and Knowledge Bases XXXV*, 194–204. <https://cris.mruni.eu/server/api/core/bitstreams/f0fe12b2-bccc-45fa-af31-530197698b2a/content>

Kwilinski, A., Lyulyov, O., & Pimonenko, T. (2023). The Impact of Digital Business on Energy Efficiency in EU Countries. *Information*, 14(9), 1–20. https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/93813/1/Kwilinski_The_Impact.pdf?jsessionid=C2EA17A299DDF03637B32878F501F378

- Fedorov, M. (2023). *Ukraine's digital revolution is proving vital for the country's war effort*. <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/ukraines-digital-revolution-is-proving-vital-for-the-countrys-war-effort/>
- Freedom House. (2024). *Ukraine: Freedom on the Net 2024 Country Report. Key Developments, June 1, 2023 – May 31, 2024*. <https://freedomhouse.org/country/ukraine/freedom-net/2024>
- Ilves, I. (2024, September 10). *Ukraine's Digital Fortitude: A Model for the World*. <https://cepa.org/article/ukraines-digital-fortitude-a-model-for-the-world/>
- IMD World Digital Competitiveness Ranking 2021. (2021). IMD: Institute for Management Development. <https://investchile.gob.cl/wp-content/uploads/2022/03/imd-world-digital-competitiveness-rankings-2021.pdf>
- IMD World Digital Competitiveness Ranking 2024. *The digital divide: risks and opportunities*. (2024, November). IMD: Institute for Management Development. <https://imd.widen.net/s/xvhldkrrkw/20241111-wcc-digital-report-2024-wip>
- Lastauskaite, A., & Krusinskas, R. (2023). Digitalization and Productivity: Evidence from EU Manufacturing Sector. *European Journal of Economics*, 3(1), 1–12. <https://typeset.io/pdf/digitalization-and-productivity-evidence-from-eu-26ma1qmv.pdf>
- Leading examples of smart tourism practices in Europe from the 2023 European Capital of Smart Tourism competition*. (2023, February). <https://smart-tourism-capital.ec.europa.eu/system/files/2023-02/2023-leading-practices-in-smart-tourism.pdf>
- Lozić, J., Fotova Čiković, K., & Lozić, I. (2024). Basic stages of digital transformation. In *Creating a unified foundation for Sustainable Development: Interdisciplinarity in Research and Education* (pp. 155–166). https://www.researchgate.net/publication/381321432_BASIC_STAGES_OF_DIGITAL_TRANSFORMATION
- Majcherek, D., Hegerty, S. W., Kowalski, A. M., Lewandowska, M. S., & Dikova, D. (2024). Opportunities for healthcare digitalization in Europe: Comparative analysis of inequalities in access to medical services. *Health policy*, (139), 1–7. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S016885102300235X>
- Mandych, O., Skudlarski, J., Babko, N., Blyzniuk O., Lysak, H., & Kot, O. (2023). Methodological research of financial sector digital transformation trends in banking. *Technology Audit and Production Reserves*, 2/4(70), 10–14. <https://journals.urau.ua/tarp/article/view/276408/271495>
- Mendieta-Aragon, A., Rodríguez-Fernandez, L., & Navío-Marco, J. (2025). Tourism usage of digital collaborative economy platforms in Europe: Situation, behaviours, and implications for the digital policies. *Telecommunications Policy*, (49), 1–29. <https://www.econstor.eu/bitstream/10419/278002/1/Mendieta-Aragon-et-al.pdf>
- Moldabekova, A., Philipp, R., Reimers, H.-E., & Alikozhayev, B. (2021). Digital technologies for improving logistics performance of countries. *Transport and Telecommunication*, 22(2), 207–216. <https://intapi.sciendo.com/pdf/10.2478/ttj-2021-0016>
- Mutsunska Palevska, V., Gjorgievski, M., & Stojchevski, T. (2022). The relationship between digital transformation and corporate strategic communications in southern EU countries. *UTMS Journal of Economics*, 13(2), 191–203. <https://www.utmsjoe.mk/files/Vol.13.No.2/2.THE-RELATIONSHIP-BETWEEN-DIGITAL-TRANSFORMATION-AND-CORPORATE-STRATEGIC-COMMUNICATIONS-IN-SOUTHERN-EU-COUNTRIES.pdf>
- Paul, J., Ueno, A., Dennis, C., Alamanos, E., Curtis, L., Foroudi, P., Kacprzak, A., Kunz, W. H., Liu, J., Marvi, R., Nair, S. L. S., Ozdemir, O., Pantano, E., Papadopoulos, T., Petit, O., Tyagi, S., & Wirtz, J. (2024). Digitaltransformation: A multidisciplinary perspective and futureresearch agenda. *International Journal of Consumer Studies*, 48(2). <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1111/ijcs.13015>
- Pizhuk, O., Lazebnyk, L., & Mamonova, H. (2022). Digitalization's effect on the sectoral structure change in the economy: A comparative analysis of Ukraine and selected countries. *Comparative Economic Research. Central and Eastern Europe*, 25(2), 21–43. <https://www.econstor.eu/bitstream/10419/289699/1/13826-13357-33603.pdf>
- Rosak-Szyrocka, J. (2024). The era of digitalization in education where do universities 4.0 go? *Management Systems in Production Engineering*, 32(1), 54–66. <https://intapi.sciendo.com/pdf/10.2478/mspe-2024-0006>

Rus, M., Tanase, T., Sandu, M. L., & Nicholas, N. L. (2022, March 1–12). European public policies about the digitalization of the financial sector and the analysis of procedural stages. *Technium social sciences journal*, 29(1), 1–12. <https://techniumscience.com/index.php/socialsciences/article/view/6163/2127>

Sardarabady, N. J., & Durst, S. (2024). A systematic literature review on the economic impact of digitalization technologies in transport logistics. *Transport Economics and Management*, (2), 76–89. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2949899624000042>

Senna, P. P., Roca, J. B., & Barros, A. C. (2023). Overcoming barriers to manufacturing digitalization: Policies across EU countries. *Technological Forecasting & Social Change*, (196), 1–19. https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0040162523005073?dgcid=rss_sd_all

Shevchenko, I., Zvarych, I., & Kravchuk, D. (2023). A study of the digital trade in the United Kingdom in the context of adaptation to the Ukrainian market. *Journal of European Economy*, 21(4), 490–502. <https://jeej.wunu.edu.ua/index.php/enjee/article/view/1616/1617>

TechUkraine. (2023). *Achievements of Digital Ukraine: The Ministry of Digital Transformation Took Part in the Tallinn Digital Summit*. <https://techukraine.org/2023/09/12/achievements-of-digital-ukraine-the-ministry-of-digital-transformation-took-part-in-the-tallinn-digital-summit/>

The Digitalisation of the European Agricultural Sector. (2024, October 8). <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/digitalisation-agriculture>

The EU's digital trade policy. (2024). [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI\(2024\)757615](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI(2024)757615)

The future of European competitiveness: Report by Mario Draghi. (2024, September). https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_en#paragraph_47059

Tomaz, T. (2024). European news media in the decade of digitalisation: Persisting democratic performance with uneven developments. *Journalism*, 25(5), 996–1013. <https://journals.sagepub.com/doi/epub/10.1177/14648849231179781>

Vararean-Cochisa, D., & Crisan, E.-L. (2025). The digital transformation of the construction industry: a review. *IIM Ranchi Journal of Management Studies*, 4(1), 3–16. <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/irjms-04-2024-0035/full/pdf?title=the-digital-transformation-of-the-construction-industry-a-review>

Verhoef, P. C., Broekhuizen, T., Bart, Ya., Bhattacharya, A., Dong, J. Qi, Fabian, N., & Haenlein, M. (2021). Digital transformation: A multidisciplinary reflection and research agenda. *Journal of Business Research*, (122), 889–901. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0148296319305478>

Zaika, O. (2025). Digital transformation as a driver of financial sector development. *International Science Journal of Management, Economics & Finance*, 4(1), 23–30. <https://isg-journal.com/isjmef/article/view/960/534>

Zolotarova, O., & Merezko, H. (2002). Digitization of education: European format. *Foreign trade: economics, finance, law*, (4), 91–100. <https://journals.knute.edu.ua/foreign-trade/article/view/1358/1305>

Андрощук, Г. О. (2023). Цифрова трансформація європейської економіки: стан та місце України. *Інформація і право*, 1(44), 67–78. https://ippi.org.ua/sites/default/files/8_27.pdf

Androshchuk, G. O. (2023). Digital transformation of the European economy: the state and place of Ukraine. *Information and law*, 1(44), 67–78. https://ippi.org.ua/sites/default/files/8_27.pdf

Башлай, С. В., & Яремко, І. І. (2023). Цифровізація економіки України в умовах євроінтеграційних процесів. *Економіка та суспільство*, (48). <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2237>

Bashlai, S. V., & Yaremko, I. I. (2023). Digitization of the economy of Ukraine in the context of European integration processes. *Economy and society*, (48). <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2237>

Белова, І., Ярошук, О. & Гомотюк, А. (2023). Розвиток процесів цифровізації в Європейському Союзі: перспективний досвід для України. *Економічний аналіз*, 33(1), 180–191. <https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/view/5610>

Bielova, I., Yaroshchuk, O. & Homotiuk, A. (2023). Development of digitization processes in the European Union: perspective experience for Ukraine. *Economic analysis*, 33(1), 180–191. <https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/view/5610>

Бондаренко, Д. В., & Калашнікова, К. Ю. (2024). Цифровізація будівельної галузі України: аналіз стану, проблем та перспектив розвитку. <i>Економіка та суспільство</i> , (65). https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4340/4266	Bondarenko, D. V., & Kalashnikova, K. Yu. (2024). Digitization of the construction industry of Ukraine: analysis of the state, problems and development prospects. <i>Economy and society</i> , (65). https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4340/4266
Бондарчук, Н. В., & Дуброва, Н. П. (2022). Діджиталізація та публічна комунікація у місцевому самоврядуванні. <i>Публічне управління і адміністрування в Україні</i> , (32), 102–105. https://pag-journal.iei.od.ua/archives/2022/32-2022/20.pdf	Bondarchuk, N. V., & Dubrova, N. P. (2022). Digitalization and public communication in local self-government. <i>Public management and administration in Ukraine</i> , (32), 102–105. https://pag-journal.iei.od.ua/archives/2022/32-2022/20.pdf
Бондарчук, О. Г. (2024). Розвиток поняття "діджиталізація" та її вплив на різні сфери економіки. <i>Науковий вісник Одеського національного економічного університету</i> , (7–8), 31–40. http://n-visnik.oneu.edu.ua/collections/2024/320-321/pdf/31-40.pdf	Bondarchuk, O. G. (2024). The development of the concept of "digitalization" and its impact on various spheres of the economy. <i>Scientific Bulletin of Odessa National Economic University</i> , (7–8), 31–40. http://n-visnik.oneu.edu.ua/collections/2024/320-321/pdf/31-40.pdf
Валінкевич, Н., & Шестакова, А. (2024). Цифрова трансформація як конкурентна перевага в індустрії туризму та гостинності. <i>Економіка та суспільство</i> , (68). https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4914/4857	Valinkevych, N., & Shestakova, A. (2024). Digital transformation as a competitive advantage in the tourism and hospitality industry. <i>Economy and society</i> , (68). https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4914/4857
Віротченко, С. (2024). Цифровізація в освіті: порівняння підходів українських і балтійських дослідників до визначення поняття та завдань. <i>Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом</i> . Серія: Педагогічні науки, 2(61), 5–9. https://journals.maup.com.ua/index.php/pedagogy/article/view/3548/3924	Virotenchenko, S. (2024). Digitization in education: a comparison of the approaches of Ukrainian and Baltic researchers to the definition of concepts and tasks. <i>Scientific works of the Interregional Academy of Personnel Management</i> . Series: Pedagogical Sciences, 2(61), 5–9. https://journals.maup.com.ua/index.php/pedagogy/article/view/3548/3924
Галушак, О., Галушак, М., & Машлій, Г. (2023). Цифровізація в Україні: еволюційні перетворення. <i>Галицький економічний вісник</i> , 2(81), 155–163. https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/pdf/81/1156.pdf	Galushchak, O., Galushchak, M., & Mashlii, G. (2023). Digitization in Ukraine: evolutionary transformations. <i>Galician Economic Bulletin</i> , 2(81), 155–163. https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/pdf/81/1156.pdf
Гнатюк, С. (2025, 6 січня). Геополітичне цифрове візонерство США та ЄС: цифрова солідарність, цифровий суверенітет і нова американська стратегія розвитку міжнародного кіберпростору. Національний інститут стратегічних досліджень. https://niss.gov.ua/doslidzhennya/natsionalna-bezpeka/heopolitychne-tsytrove-vizionerstvo-ssha-ta-yes-tsytrova	Hnatiuk, S. (2025, January 6). <i>US and EU Geopolitical Digital Visionary: digital solidarity, digital sovereignty, and the new American strategy for the development of international cyberspace</i> . National Institute of Strategic Studies. https://niss.gov.ua/doslidzhennya/natsionalna-bezpeka/heopolitychne-tsytrove-vizionerstvo-ssha-ta-yes-tsytrova
Головня, Ю. І., Добростан, О. В., & Ірха, А. В. (2023). Вплив діджиталізації на ведення викладацької діяльності у закладах вищої освіти України: огляд ключових проблем та шляхи їх подолання. <i>Академічні візії</i> , (19). https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/370/353	Holovnia, Yu. I., Dobrostan, O. V., & Irkha, A. V. (2023). The impact of digitization on teaching activities in higher education institutions of Ukraine: an overview of key problems and ways to overcome them. <i>Academic visions</i> , (19). https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/370/353
Головчук, Ю. О., Худоба, О. М., & Боднар, Р. О. (2023). Діджиталізація у сучасній індустрії туризму та гостинності: проблеми і перспективні напрями. <i>Проблеми сучасних трансформацій</i> . Серія: Економіка та управління, (8). https://reicst.com.ua/pmt/article/view/2023-8-12-03/2023-8-12-03	Golovchuk, Yu. O., Khudoba, O. M., & Bodnar, R. O. (2023). Digitization in the modern industry of tourism and hospitality: problems and promising directions. <i>Problems of modern transformations</i> . Series: Economics and Management, (8). https://reicst.com.ua/pmt/article/view/2023-8-12-03/2023-8-12-03

Гуревич, Р. С., Восвода, А. Л., Коношевський, О. Л., Коваль, М. С., & Кусій, М. І. (2025). Диджиталізація освіти на сучасному етапі розвитку суспільства. <i>Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми</i> , (74), 5–26. https://vspu.net/sit/index.php/sit/article/view/5678/5094	Gurevych, R. S., Voievoda, A. L., Konoshevskiy, O. L., Koval, M. S., & Kusii, M. I. (2025). Digitization of education at the current stage of the development of society. <i>Modern information technologies and innovative teaching methods in the training of specialists: methodology, theory, experience, problems</i> , (74), 5–26. https://vspu.net/sit/index.php/sit/article/view/5678/5094
Гусєва, О. Ю., Плевако, Н. О., & Василевська, В. О. (2023). Цифровізація торгівлі в Україні: технології, форми, перспективи. <i>Економіка. Менеджмент. Бізнес</i> , 3(42), 36–41. https://journals.dut.edu.ua/index.php/emb/article/view/2855/2757	Gusieva, O. Yu., Plevako, N. O., & Vasylevska, V. O. (2023). Digitization of trade in Ukraine: technologies, forms, prospects. <i>Economy. Management. Business</i> , 3(42), 36–41. https://journals.dut.edu.ua/index.php/emb/article/view/2855/2757
Данилишин, В., & Синиця, С. (2023). Діджиталізація на ринку фінансових послуг: сутність та значення для економіки України в умовах сьогодення. <i>Трансформаційна економіка</i> , 3(03), 16–20. https://transformations.in.ua/index.php/journal/article/view/26/27	Danylyshyn, V., & Synytsia, S. (2023). Digitization in the market of financial services: essence and significance for the economy of Ukraine in today's conditions. <i>Transformational economy</i> , 3(03), 16–20. https://transformations.in.ua/index.php/journal/article/view/26/27
Дашко, І. М., & Михайліченко, Л. В. (2024). Тенденції розвитку цифрової економіки в Україні та країнах ЄС. <i>Ефективна економіка</i> , (7). https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/4206/4241	Dashko, I. M., & Mykhailichenko, L. V. (2024). Trends in the development of digital economy in Ukraine and EU countries. <i>Efficient economy</i> , (7). https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/4206/4241
Домбровська, Т. М. (2023). Секторальні тенденції діджиталізації глобального енергетичного сектору. <i>Економіка та суспільство</i> , (50). https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2382/2303	Dombrovska, T. M. (2023). Sectoral trends of digitization of the global energy sector. <i>Economy and society</i> , (50). https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2382/2303
Ерастов, В., & Лижечко, І. (2024). Діджиталізація банківської системи України в умовах воєнного стану. <i>Економіка та суспільство</i> , (60). https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3679/3609	Erastov, V., & Lyzhechko, I. (2024). Digitization of the banking system of Ukraine under martial law. <i>Economy and society</i> , (60). https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3679/3609
Іванова, Н. (2023). Цифровий розвиток регіонів України: тренди довоєнного періоду та перспективи післявоєнного відновлення. <i>Проблеми і перспективи економіки та управління</i> , 4(32), 208–217. http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/277072/271847	Ivanova, N. (2023). Digital development of the regions of Ukraine: trends of the pre-war period and prospects for post-war recovery. <i>Problems and prospects of economics and management</i> , 4(32), 208–217. http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/277072/271847
Іванцов, С. В. (2024). Стратегічні засади та напрями розвитку цифрової економіки в Україні в умовах європейської інтеграції. <i>Актуальні проблеми економіки</i> , 12(282), 138–146. https://eco-science.net/wp-content/uploads/2024/12/12.24._topic_Serhii-V.-Ivantsov-138-146.pdf	Ivantsov, S. V. (2024). Strategic principles and directions of development of the digital economy in Ukraine in the context of European integration. <i>Actual problems of the economy</i> , 12(282), 138–146. P. 138-146. https://eco-science.net/wp-content/uploads/2024/12/12.24._topic_Serhii-V.-Ivantsov-138-146.pdf
Квітка, С., & Миргородська, М. (2024). Цифрова трансформація системи охорони здоров'я: фактори впливу на якість життя населення. <i>Аспекти публічного управління</i> , 12(1), 14–21. https://aspects.org.ua/index.php/journal/article/view/1045/1021	Kvitka, S., & Myrhorodska, M. (2024). Digital transformation of the healthcare system: factors affecting the quality of life of the population. <i>Aspects of public administration</i> , 12(1), 14–21. https://aspects.org.ua/index.php/journal/article/view/1045/1021
Кириленко, О. В., Денисюк, С. П., & Блінов, І. В. (2023). Цифрова трансформація енергетики: сучасні тенденції та завдання. <i>Праці Інституту електродинаміки Національної академії наук України</i> , (65), 5–14. https://prc.ied.org.ua/index.php/proceedings/article/view/297/274	Kyrylenko, O. V., Denysiuk, S. P., & Blinov, I. V. (2023). Digital energy transformation: modern trends and tasks. <i>Proceedings of the Institute of Electrodynamics of the National Academy of Sciences of Ukraine</i> , (65), 5–14. https://prc.ied.org.ua/index.php/proceedings/article/view/297/274

Косарецька, Р., & Левченко, О. (2023). Цифровізація історичних пам'яток України в контексті архітектури та містобудування: створення віртуальних музеїв та майданчиків. <i>Сучасні проблеми архітектури та містобудування</i> , (67), 60–71. http://archinform.knuba.edu.ua/article/view/295556	Kosarevska, R., & Levchenko, O. (2023). Digitization of historical monuments of Ukraine in the context of architecture and urban planning: creation of virtual museums and sites. <i>Modern problems of architecture and urban planning</i> , (67), 60–71. http://archinform.knuba.edu.ua/article/view/295556
Корцеллі-Олейнічак, Є. К., & Казьмір, Л. П. (2021). Цифровізація промислових систем: концептуальна сутність та ключові чинники. <i>Регіональна економіка</i> , (4), 57–66. https://re.gov.ua/re202104/re202104_057_Korcelli-OlejniczakEK,KazmirLP.pdf	Kortselli-Oleinichak, Ye. K., & Kazmir, L. P. (2021). Digitalization of industrial systems: conceptual essence and key factors. <i>Regional economy</i> , (4), 57–66. https://re.gov.ua/re202104/re202104_057_Korcelli-OlejniczakEK,KazmirLP.pdf
Красномовець, П. (2022). План "Диджиталізація". На цифровий розвиток України до 2025 року хочуть витратити 69 млрд грн. Куди підуть гроші. Інновації. <i>Forbes Ukraine</i> . https://forbes.ua/innovations/plan-didzhitalizatsiya-na-vidnovlennya-ta-tsifroviy-rozvitok-do-2025-roku-khochut-zaluchiti-i-vitratiti-692-mlrd-grn-kudi-pidut-groshi-05072022-7000	Krasnomovets, P. (2022). Plan "Digitalisation". UAH 69 billion will be spent on Ukraine's digital development by 2025. Where the money will go. Innovations. <i>Forbes Ukraine</i> . https://forbes.ua/innovations/plan-didzhitalizatsiya-na-vidnovlennya-ta-tsifroviy-rozvitok-do-2025-roku-khochut-zaluchiti-i-vitratiti-692-mlrd-grn-kudi-pidut-groshi-05072022-7000
Литвиненко, О. (2024). Проблеми цифрової трансформації українських корпоративних медіа. <i>Інтегровані комунікації</i> , 2(18), 94–99. https://intcom.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/346/295	Lytvynenko, O. (2024). Problems of digital transformation of Ukrainian corporate media. <i>Integrated communications</i> , 2(18), 94–99. https://intcom.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/346/295
Міністерство цифрової трансформації України. (2022, 5 вересня). <i>Україна долучилася до програми "Цифрова Європа": що це означає</i> . https://thedigital.gov.ua/news/ukraina-doluchilasya-do-programi-tsifrova-evropa-shcho-tse-oznachae	Ministry of Digital Transformation of Ukraine. (2022, September 5). <i>Ukraine has joined the "Digital Europe" Program: what does it mean</i> . https://thedigital.gov.ua/news/ukraina-doluchilasya-do-programi-tsifrova-evropa-shcho-tse-oznachae
Міністерство цифрової трансформації України. (2024). <i>Індекс цифрової трансформації регіонів України. Підсумки 2023 року</i> . https://thedigital.gov.ua/storage/uploads/files/page/community/reports/Індекс-цифрової-трансформації-регіонів-України-2023.pdf	Ministry of Digital Transformation of Ukraine. (2024). <i>Index of Digital Transformation of Ukrainian Regions. Results of 2023</i> . https://thedigital.gov.ua/storage/uploads/files/page/community/reports/Індекс-цифрової-трансформації-регіонів-України-2023.pdf
Міністерство цифрової трансформації України. (2024, 20 вересня). <i>Україна посіла 5 місце у світі за розвитком цифрових держслужб</i> . https://thedigital.gov.ua/news/ukraina-posila-5-te-mistse-za-indeksom-onlayn-servisiv-u-globalnomu-reytingu-oon	Ministry of Digital Transformation of Ukraine. (2024, September 20). <i>Ukraine ranked 5th in the world in terms of the development of digital public services</i> . https://thedigital.gov.ua/news/ukraina-posila-5-te-mistse-za-indeksom-onlayn-servisiv-u-globalnomu-reytingu-oon
Міністерство цифрової трансформації України. (2024, 8 лютого). <i>Як цифровізуються регіони: показник інституційної спроможності</i> . https://thedigital.gov.ua/regions/news/yak-tsifrovizuyutsya-regioni-pokaznik-institutsiynoi-spromozhnosti	Ministry of Digital Transformation of Ukraine. (2024, February 8). <i>How regions are digitalised: an indicator of institutional capacity</i> . https://thedigital.gov.ua/regions/news/yak-tsifrovizuyutsya-regioni-pokaznik-institutsiynoi-spromozhnosti
Мураховська, Л. П., Суслов, В. С., Горовой, О. І., & Христофоров, В. О. (2022). Розвиток цифрового суспільства в умовах воєнного стану. <i>Український журнал прикладної економіки та техніки</i> , 7(4), 200–206. http://ujae.org.ua/rozvytok-tsyfrovo-gosuspilstva-v-umovah-voyennogo-stanu/	Murakhovska, L. P., Suslov, V. S., Horovoi, O. I., & Khrystoforov, V. O. (2022). Development of digital society under the conditions of martial law. <i>Ukrainian Journal of Applied Economics and Technology</i> , 7(4), 200–206. http://ujae.org.ua/rozvytok-tsyfrovo-gosuspilstva-v-umovah-voyennogo-stanu/
Нікітенко, К. С. (2024). Цифровізація як нова парадигма управління розвитком туризму. <i>Таврійський науковий вісник</i> . Серія: Економіка, (20), 314–320. http://tnv-econom.ksauniv.ks.ua/index.php/journal/article/view/544/511	Nikitenko, K. S. (2024). Digitization as a new paradigm of tourism development management. <i>Taurida Scientific Herald</i> . Series: Economics, (20), 314–320. http://tnv-econom.ksauniv.ks.ua/index.php/journal/article/view/544/511

Олійник, І. (2024). Цифрова трансформація в агропромисловому комплексі: вплив на продуктивність та стійкість підприємств. <i>Таврійський науковий вісник</i> . Серія: Економіка, (20), 135–141. http://tnv-econom.ksauniv.ks.ua/index.php/journal/article/view/522/489	Oliinyk, I. (2024). Digital transformation in the agro-industrial complex: impact on productivity and sustainability of enterprises. <i>Taurida Scientific Herald</i> . Series: Economics, (20), 135–141. http://tnv-econom.ksauniv.ks.ua/index.php/journal/article/view/522/489
Островська, Г. Й., & Островський, О. Т. (2024). Цифрова трансформація промисловості: сучасні реалії та пріоритети розвитку. <i>Економічний вісник Донбасу</i> , 1–2(75–76), 166–177. http://www.evd-journal.org/download/2024/1-2/21-Ostrovsk.pdf	Ostrovskaya, G. Yo., & Ostrovskiy, O. T. (2024). Digital transformation of industry: modern realities and development priorities. <i>Economic Herald of the Donbass</i> , 1–2(75–76), 166–177. http://www.evd-journal.org/download/2024/1-2/21-Ostrovsk.pdf
Парасюк, О., Русин-Гриник, Р., & Фарат, О. (2024). Принципи розвитку е-комерції у сфері ритейлу. <i>Економіка та суспільство</i> , (61). https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3858/3778	Parasiuk, O., Rusyn-Hrynyk, R., & Farat, O. (2024). Principles of e-commerce development in the retail sector. <i>Economy and society</i> , (61). https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3858/3778
Пічкурова, З. В. (2023). Розвиток цифрової економіки України в умовах воєнного стану. <i>Економіка та суспільство</i> , (58). https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3326	Pichkurova, Z. V. (2023). Development of Ukraine's digital economy under martial law. <i>Economy and society</i> , (58). https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3326
Помаза-Пономаренко, А. Л., & Ахмедова, О. О. (2024). Діджиталізація системи охорони здоров'я та соціальної сфери як інструмент забезпечення безбар'єрності послуг. <i>Інвестиції: практика та досвід</i> , (23), 168–175. https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/5223/5270	Pomaza-Ponomarenko, A. L., & Akhmedova, O. O. (2024). Digitization of the health care system and social sphere as a tool for ensuring barrier-free services. <i>Investments: practice and experience</i> , (23), 168–175. https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/5223/5270
Птащенко, О. В., & Сохаська, О. М. (2022). Особливості логістичної діяльності в умовах діджиталізації. <i>Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля</i> , 6(276), 50–54. https://journals.snu.edu.ua/index.php/VisnikSNU/article/view/621/593	Ptashchenko, O. V., & Sokhatska, O. M. (2022). Peculiarities of logistics activities in the conditions of digitalization. <i>Bulletin of the Volodymyr Dahl East Ukrainian National University</i> , 6(276), 50–54. https://journals.snu.edu.ua/index.php/VisnikSNU/article/view/621/593
Рибчук, А. В., Пазюк, Р. І., & Пантюк, Ю. М. (2024). Цифрова трансформація транспортних систем в інформаційній економіці. <i>Інвестиції: практика та досвід</i> , (6), 51–56. https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/3260/3296	Rybachuk, A. V., Paziuk, R. I., & Pantiuk, Yu. M. (2024). Digital transformation of transport systems in the information economy. <i>Investments: practice and experience</i> , (6), 51–56. https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/3260/3296
Сафонов, Ю., & Коротун, О. (2024). Цифровізація освіти в Україні: технології та методики навчання. <i>Трансформаційна економіка</i> , 2(07), 89–94. https://www.transformations.in.ua/index.php/journal/article/view/107/104	Safonov, Yu., & Korotun, O. (2024). Digitization of education in Ukraine: technologies and teaching methods. <i>Transformational economy</i> , 2(07), 89–94. https://www.transformations.in.ua/index.php/journal/article/view/107/104
Соломаха, І. В., & Голівець, С. М. (2024). Генезис теоретичних аспектів цифровізації. <i>Проблеми і перспективи економіки та управління</i> , 1(37), 62–71. http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/309358/300884	Solomakha, I. V., & Golivets, S. M. (2024). Genesis of theoretical aspects of digitization. <i>Problems and prospects of economics and management</i> , 1(37), 62–71. http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/309358/300884
Томарева-Патлахова, В. В., & Семенов, А. Г. (2023). Інтеграція галузей народного господарства в цифрову економіку: пріоритети та виклики. <i>Підприємництво і торгівля</i> , (39), 208–213. http://journals-lute.lviv.ua/index.php/pidpr-torgi/article/view/1499	Tomareva-Patlakhova, V. V., & Semenov, A. G. (2023). Integration of national economy branches into the digital economy: priorities and challenges. <i>Entrepreneurship and trade</i> , (39), 208–213. http://journals-lute.lviv.ua/index.php/pidpr-torgi/article/view/1499

Трещов, М. М., & Наумик, А. С. (2023). Цифровізація воюючої держави: необхідність та переваги. <i>Проблеми сучасних трансформацій</i> . Серія: право, публічне управління та адміністрування, (9). https://reicst.com.ua/pmtl/article/view/2023-9-02-10/2023-9-02-10	Treshchov, M. M., & Naumyk, A. S. (2023). Digitization of the warring state: necessity and benefits. <i>Problems of modern transformations</i> . Series: law, public management and administration, (9). https://reicst.com.ua/pmtl/article/view/2023-9-02-10/2023-9-02-10
Череп, А. В., & Сарбей, Л. С. (2023). Цифровізація як інструмент відбудови економіки України в повосний період. <i>Молодий вчений</i> , 12(124), 184–188. https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/6032	Cherep, A. V., & Sarbei, L. S. (2023). Digitization as a tool for rebuilding the economy of Ukraine in the post-war period. <i>A young scientist</i> , 12(124), 184–188. https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/6032
Шевцова, А. В. (2024). До питання щодо генези та сутності процесу цифровізації глобального економічного розвитку. <i>Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна</i> . Серія: Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм, (19), 25–34.	Shevtsova, A. V. (2024). On the question of the genesis and essence of the process of digitalization of global economic development. <i>The Journal of V. N. Karazin Kharkiv National University</i> . Series: International Relations. Economics. Country Studies. Tourism, (19), 25–34.
Шлайфер, М. Б., & Тодощук, А. В. (2022). Діджиталізація економіки України в умовах євроінтеграції. <i>Економіка та суспільство</i> , (45). https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1905/1833	Shleifer, M. B., & Todoshchuk, A. V. (2022). Digitalization of the economy of Ukraine in the conditions of European integration. <i>Economy and society</i> , (45). https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1905/1833
Штельмашук, М. (2024). Цифровізація та автоматизація логістичних процесів: сучасний стан та перспективи. <i>Економіка та суспільство</i> , (68). https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5043/4989	Shtelmashuk, M. (2024). Digitization and automation of logistics processes: current state and prospects. <i>Economy and society</i> , (68). https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5043/4989
Юрчук, Н. П., & Кіпоренко, С. С. (2024). Цифровізація сільського господарства: виклики і можливості для фермерських господарств. <i>Агросвіт</i> , (19), 53–62.	Yurchuk, N. P., & Kiporenko, S. S. (2024). Digitization of agriculture: challenges and opportunities for farms. <i>Agrosvit</i> , (19), 53–62.

Конфлікт інтересів. Автори заявляють, що вони не мають фінансових чи нефінансових конфліктів інтересів щодо цієї публікації; не мають відносин із державними органами, комерційними або некомерційними організаціями, які могли б бути зацікавлені у поданні цієї точки зору. З огляду на те, що автори працюють в установі, яка є видавцем журналу, що може зумовити потенційний конфлікт або підозру в упередженості, остаточне рішення про публікацію цієї статті (включно з вибором рецензентів та редакторів) приймалося тими членами редколегії, які не пов'язані з цією установою.

Автори не отримували прямого фінансування для цього дослідження.

Височин І., Жук О. Інтеграція України в цифровий глобальний простір. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2025. № 1. С. 42–74. Серія: Економічні науки. [https://doi.org/10.31617/3.2025\(138\)03](https://doi.org/10.31617/3.2025(138)03)

Надійшла до редакції 21.01.2025.

Прийнято до друку 12.02.2025.

Публікація онлайн 12.03.2025.